

พระราชบัญญัติ

บริษัทมหาชนจำกัด

พ.ศ. ๒๕๒๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

เป็นปีที่ ๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับอันที่มีบัญญัติไว้แล้ว
ในพระราชบัญญัติ หรือขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้
ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตามพระราช
บัญญัตินี้

“บริษัทเอกชน” หมายความว่า บริษัทจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริษัทมหาชนจำกัด

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการบริษัท
มหาชนจำกัด

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการบริษัทมหาชนจำกัด

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า และ
ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีกรมทะเบียนการค้ามอบหมายด้วย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้
ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราช
บัญญัตินี้

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติกำหนดให้บุคคลใดยื่นเอกสารหรือแจ้งรายการภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าบุคคลนั้นไม่เหตุจำเป็นจนไม่สามารถจะปฏิบัติตามกำหนดเวลาได้ และได้ยื่นคำร้องขอขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาโดยแสดงเหตุแห่งความจำเป็น เมื่อนายทะเบียนพิจารณาเห็นเป็นการสมควร จะขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาออกไปตามความจำเป็นแก่กรณีก็ได้

มาตรา ๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัติกำหนดให้บุคคลใดมีหน้าที่ต้องบอกกล่าว เตือน แจ้งความ หรือโฆษณาข้อความใด ๆ เกี่ยวกับบริษัทใดให้บุคคลอื่นหรือประชาชนทราบโดยทางหนังสือพิมพ์ ให้บุคคลนั้นโฆษณาข้อความนั้น ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่จัดพิมพ์จำหน่าย ณ ท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัทนั้นนี้กำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามวัน

ในกรณีที่ไม่มีหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้บุคคลนั้นโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่จัดพิมพ์จำหน่ายในกรุงเทพมหานครแทน

มาตรา ๗ ในกรณีที่พระราชบัญญัติกำหนดให้บุคคลใดมีหน้าที่ต้องส่งคำสั่ง คำเตือน หนังสือ หรือเอกสารใด ๆ ให้แก่บุคคลอื่น ผู้มีหน้าที่ส่งหรือผู้แทนจะส่งมอบให้แก่ผู้รับหรือผู้แทนของผู้รับโดยตรง หรือส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึงผู้รับ ณ สถานที่อยู่ของผู้รับซึ่งแจ้งแก่ผู้ส่งไว้แล้ว หรือถ้าไม่มีการแจ้งไว้ล่วงหน้า จะส่ง ณ สถานที่อยู่อันเป็นภูมิลำเนาของผู้รับก็ได้

ในกรณีที่การส่งทางไปรษณีย์ลงทะเลเป็น ให้ถือว่าคำสั่ง คำเตือน หนังสือ หรือเอกสารนั้น ๆ ถึงผู้รับในเวลาที่คำสั่ง คำเตือน หนังสือ หรือ เอกสารดังกล่าวควรไปถึงตามทางการปกติแห่งไปรษณีย์ในช่วงเวลาที่มีการส่งนั้น

มาตรา ๘ ผู้ถือหุ้นหรือบริษัทจะถือเอาประโยชน์จากบุคคลภายนอก จากข้อความหรือรายการใด ๆ ที่ต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ นี้ไม่ได้ จนกว่านายทะเบียนจะได้รับจดทะเบียนเรียบร้อยแล้ว แต่ผู้ถือหุ้น หรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนจะมีการจดทะเบียน ไม่จำเป็นต้องชำระ ทรัพย์สินที่ได้รับชำระหนี้

มาตรา ๙ ในระหว่างผู้ถือหุ้นด้วยกันหรือผู้ถือหุ้นกับบริษัท ให้ สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาสมุดบัญชีและเอกสารของบริษัทหรือของผู้ ชำระบัญชีถูกต้องตามข้อความที่ได้บันทึกไว้ในนั้นทุกประการ

มาตรา ๑๐ บุคคลใดเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมแล้ว จะได้รับ อนุญาตให้ตรวจหรือคัดข้อความในทะเบียนหรือเอกสารซึ่งนายทะเบียน เก็บรักษาไว้ หรือจะขอให้นายทะเบียนคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสารฉบับ ใด ๆ พร้อมด้วยคำรับรองของนายทะเบียนว่าถูกต้องหรือจะขอให้นาย ทะเบียนออกหนังสือรับรองรายการใดที่จดทะเบียนไว้ก็ได้

มาตรา ๑๑ บริษัทต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ชื่อ ซึ่งต้องมีคำว่า “บริษัท” นำหน้า และ “จำกัด (มหาชน)” ต่อท้ายหรือจะใช้อักษรย่อว่า “บมจ.” นำหน้า แทนคำว่า “บริษัท” และ “จำกัด (มหาชน)” ก็ได้ แต่ในกรณีที่ใช้ชื่อเป็นอักษร

ภาษาต่างประเทศ จะใช้คำซึ่งมีความหมายว่าเป็น “บริษัทมหาชนจำกัด” ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแทนก็ได้

(๒) แสดงชื่อที่ตั้งสำนักงานและเลขทะเบียนบริษัทไว้ในจดหมายประกาศ ใบแจ้งความ ใบส่งของและใบเสร็จรับเงิน

(๓) แสดงชื่อบริษัทไว้ในดวงตรา (ถ้ามี)

(๔) จัดให้มีป้ายชื่อบริษัทไว้หน้าสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขา (ถ้ามี) และดำเนินการมิให้มีป้ายชื่อดังกล่าวในกรณีที่มิใช่สถานที่นั้นเป็นสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขา หรือในกรณีที่จดทะเบียนเลิกบริษัทหรือสาขาบริษัทแล้ว

บริษัทที่ประกอบธุรกิจประเภทใดจะได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตาม

(๑) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดให้มีหรือการดำเนินการมิให้มีป้ายชื่อตาม (๔) ต้องกระทำภายในสิบสี่วันนับแต่วันจดทะเบียนบริษัทหรือไม่ใช่สถานที่นั้นเป็นสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาหรือจดทะเบียนเลิกบริษัทหรือเลิกสาขาบริษัท แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้บริษัทเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนหรือเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด

มาตรา ๑๓ ถ้านายทะเบียนเห็นว่าชื่อของบริษัทใดที่ขอจดทะเบียนไม่ว่าชื่อนั้นจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ เหมือนหรือคล้ายกับชื่อของบริษัทหรือบริษัทเอกชนอื่นหรือที่จดทะเบียนไว้ก่อน ให้นายทะเบียนปฏิเสธการขอจดทะเบียนนั้น และแจ้งให้ผู้ขอจดทะเบียนทราบ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดแบบพิมพ์ต่าง ๆ และออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอจดทะเบียน และการรับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ

(๒) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัติ

(๓) ยกเว้นค่าธรรมเนียม

(๔) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

การเริ่มจัดตั้งบริษัท

มาตรา ๑๕ บริษัทมหาชนจำกัด คือ บริษัทซึ่งมีผู้ถือหุ้นตั้งแต่หนึ่งร้อยคนรวมทั้งนิติบุคคล (ถ้ามี) โดยผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ

ในจำนวนผู้ถือหุ้นดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาคนหนึ่ง ๆ ถือหุ้นไม่เกินร้อยละศูนย์จุดหกของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด ถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด ส่วนผู้ถือหุ้นที่เหลือ (ถ้ามี) รายหนึ่ง ๆ ให้ถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด

ในการนับจำนวนผู้ถือหุ้น ในกรณีถือหุ้นร่วมกัน ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนหุ้นที่ถือ ให้นับจำนวนผู้ถือหุ้นเป็นเกณฑ์ แต่ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นมากกว่าจำนวนหุ้นที่ถือให้นับจำนวนหุ้นที่ถือเป็นเกณฑ์ แต่ทั้งนี้ เมื่อได้นับผู้ถือหุ้นรายใดในกรณีใดแล้ว ห้ามมิให้นับผู้ถือหุ้นรายนั้นซ้ำอีก

มาตรา ๑๖ บุคคลธรรมดาตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปจะเริ่มจัดตั้งบริษัทได้โดยจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิและปฏิบัติตามอย่างอื่นตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๗ ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทต้อง

- (๑) บรรลุนิติภาวะแล้ว
- (๒) มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งทั้งหมด
- (๓) จอห์นและหุ้นที่จอกทั้งหมดนั้นต้อง เป็นหุ้นที่ชำระค่าหุ้นเป็นตัวเงินรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของทุนจดทะเบียน
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย และ
- (๕) ไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้กระทำโดยทุจริต

มาตรา ๑๘ หนังสือบริคณห์สนธิอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อบริษัทตามมาตรา ๑๑ (๑)

(๒) วัตถุประสงค์ของบริษัทซึ่งต้องระบุประเภทของธุรกิจโดยชัดแจ้ง

(๓) ทุนจดทะเบียนซึ่งต้องแสดงชนิด จำนวน และมูลค่าของหุ้น โดยต้องเป็นหุ้นที่ชำระด้วยตัวเงินไม่น้อยกว่าห้าล้านบาท

(๔) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ซึ่งต้องระบุว่าจะตั้งอยู่ ณ ที่ใดในราชอาณาจักร

(๕) ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท และจำนวนหุ้นที่แต่ละคนจองไว้

ข้อบริษัทต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ หนังสือบริคณห์สนธินั้น ให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัททุกคนลงลายมือชื่อโดยมีพยานอย่างน้อยสองคนลงลายมือชื่อรับรอง และนำไปขอจดทะเบียนก่อนนายทะเบียน

การแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนแล้วก่อนการขอจดทะเบียนเป็นบริษัทจะกระทำได้อีกแต่โดยได้รับความยินยอมจากผู้เริ่มจัดตั้งบริษัททุกคนและนำไปขอจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมก่อนนายทะเบียน แต่ทั้งนี้ จะต้องกระทำก่อนเสนอขายหุ้นต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทคนใดตาย หรือถอนตัวก่อนประชุมจัดตั้งบริษัทเสร็จสิ้นและผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทที่เหลือประสงค์จะดำเนินการต่อไป ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) หากคนแทนที่ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทตายหรือถอนตัว เว้นแต่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทที่เหลือซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ ได้ตกลงกันไม่หาคนแทนที่

(๒) แจ้งให้ผู้ของหุ้นทราบเป็นหนังสือภายในสิบวันนับแต่วันที่หากคนแทนที่ได้หรือวันที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทที่เหลือตกลงกันไม่หาคนแทนที่

(๓) ขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการเกี่ยวกับจำนวนและบุคคลผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทในหนังสือบริคณห์สนธิภายในสามเดือนนับแต่วันที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทตายหรือถอนตัว

การถอนตัวจากการเป็นผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เริ่มจัดตั้งบริษัททุกคน

ในกรณีที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทที่เหลือไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ปฏิบัติตาม (๑) หรือ (๓) ให้หนังสือบริคณห์สนธิที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนไว้แล้วสิ้นสุดนับแต่วันที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทตายหรือถอนตัวหรือวันที่พ้นกำหนดเวลาตาม (๑) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี และให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทแจ้งต่อนายทะเบียนและผู้ของหุ้นภายในสิบวันนับแต่วันที่หนังสือบริคณห์สนธิสิ้นสุด

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทตายหรือถอนตัว ผู้ของหุ้นจะถอนคำขอการจองหุ้นก็ได้ โดยมีหนังสือแจ้งให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัททราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามมาตรา ๒๐ (๒)

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ผู้ของหุ้นตาย ผู้เป็นทายาทจะถอนคำขอการจองหุ้นก็ได้ โดยมีหนังสือแจ้งให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัททราบภายในสิบวัน

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

นับแต่วันที่ผู้ของหุ้นตาย เว้นแต่จะมีการชำระค่าหุ้นพร้อมกับการจองหุ้น หรือผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้ออกหนังสือนัดประชุมจัดตั้งบริษัทแล้ว

มาตรา ๒๓ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ แล้ว ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทจึงจะเสนอขายหุ้นของบริษัทต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ ได้โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

หมวด ๓

การเสนอขายต่อประชาชนและหนังสือชวน

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทหรือบริษัทเสนอขายหุ้น หรือหุ้นกู้ต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะได้จดทะเบียนหนังสือชวนและส่งมอบหนังสือชวนต่อประชาชนหรือบุคคลนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้บุคคลใดโฆษณาหนังสือชวนที่นายทะเบียน ยังมิได้รับจดทะเบียนหรือที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนเกินสามเดือนแล้ว

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้บุคคลใดส่งหรือแจกจ่ายแบบคำขอซื้อหุ้น หรือหุ้นกู้ เว้นแต่จะได้แนบหนังสือชวนที่ข้อความตรงกับฉบับที่ นายทะเบียนรับจดทะเบียนแล้ว และระบุวันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน ด้วย

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับในกรณีที่เป็น การกระทำเพื่อเชิญชวนให้บุคคลอื่นเข้าทำสัญญาจัดจำหน่ายหรือรับประกันการจัดจำหน่ายหุ้น หรือหุ้นกู้

มาตรา ๒๑ หนังสือชวนต้องไม่ใช่ถ้อยคำหรือข้อความใดที่เกินความจริงหรือเป็นเท็จ หรืออาจทำให้บุคคลอื่นสำคัญผิด และต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อความทั้งหมดในหนังสือบริษัทที่สนธิ
- (๒) รายการตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๑ แล้วแต่กรณี
- (๓) การจองและการชำระเงินค่าจองหุ้นหรือหุ้นกู้ซึ่งต้องระบุไว้โดยชัดแจ้งว่าจะให้ชำระพร้อมกับการจอง หรือชำระเมื่อคณะกรรมการเรียกให้ชำระและชอธนาการที่จะให้เป็นผู้รับเงินค่าจองหุ้นหรือหุ้นกู้
- (๔) วิธีการและกำหนดเวลาจัดสรรและคืนเงินค่าจองหุ้นหรือหุ้นกู้ให้แก่ผู้จอง
- (๕) ชื่อผู้จัดจำหน่ายหรือผู้รับประกันการจัดจำหน่ายหุ้นหรือหุ้นกู้ พร้อมด้วยเงื่อนไขในการจัดจำหน่ายหรือรับประกันการจัดจำหน่าย (ถ้ามี)

มาตรา ๒๔ ในกรณีเสนอขายหุ้นของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หนังสือชวนต้องมีรายการดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) จำนวนหุ้นที่เสนอขายทั้งสิ้น โดยแยกออกเป็น
 - (ก) หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี) ที่จะเสนอขายต่อประชาชน
 - (ข) หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี) ที่จะเสนอขายต่อบุคคลใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

- (ก) บริมสิทธิ์ที่จะพึงให้แก่ผู้ถือหุ้นซึ่งต้องระบุไว้โดยชัดแจ้ง พร้อมด้วยเหตุผลที่จะมีการออกหุ้นเช่นนั้น ตลอดจนวิธีการแปลงหุ้นบริมสิทธิ์เป็นหุ้นสามัญ (ถ้ามี)
- (ง) หุ้นสามัญหรือหุ้นบริมสิทธิ์ที่จะออกให้แก่บุคคลใด เสมือนว่าได้รับชำระเงินค่าหุ้นเต็มมูลค่าแล้วตามมาตรา ๔๘ (๕) (ถ้ามี) พร้อมด้วยเหตุผลที่จะมีการออกหุ้นเช่นนั้น

(๒) มูลค่าของหุ้น และราคาเสนอขาย

(๓) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทที่ขายไปแล้วและที่จะต้องจ่ายอีกทั้งสิ้น

(๔) จำนวนเงินค่าตอบแทนที่จะให้แก่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท (ถ้ามี) พร้อมด้วยเหตุผลที่จะมีการจ่ายให้

(๕) สำระสำคัญของสัญญาที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้ทำไว้ในนามของตนหรือบริษัท อันเนื่องในการจัดตั้งหรือจัดการบริษัทและบริษัทจะต้องรับผิดชอบ

(๖) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ในกรณีเสนอขายหุ้นของบริษัทที่ยังเสนอขายหุ้นไม่ครบตามจำนวนที่จดทะเบียนไว้ครั้งแรก หนังสือขออนุญาตมีรายการตามมาตรา ๒๔ และรายการดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) จำนวนและชนิดของหุ้นที่ขายได้แล้วทั้งหมดในการเสนอขายครั้งก่อน
- (๒) ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของกรรมการทุกคน

มาตรา ๓๐ ในกรณีเสนอขายหุ้นของบริษัทที่เพิ่มทุน หนังสือ
ชชวนต้องมียารการดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) จำนวนหุ้นที่เสนอขายทั้งสิ้น โดยแยกออกเป็น
 - (ก) หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี) ที่จะเสนอขายต่อ
ประชาชน
 - (ข) หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี) ที่จะเสนอขายให้
แก่ผู้ถือหุ้น หรือพนักงานของบริษัท
- (๒) มูลค่าของหุ้น และราคาเสนอขาย
- (๓) เหตุผลในการเพิ่มทุน
- (๔) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเพิ่มทุน
- (๕) ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของกรรมการทุกคน
- (๖) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

นอกจากนี้ ให้แนบบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีของบริษัท
เปรียบเทียบกับย้อนหลังอย่างน้อยสามปีสุดท้ายก่อนถึงปีที่มีการจดทะเบียน
เพิ่มทุน โดยมีผู้สอบบัญชีรับรองด้วย ถ้าบริษัทดำเนินกิจการมาแล้วยังไม่
ถึงสามปี ให้แนบบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีเท่าจำนวนปีที่ได้
ดำเนินกิจการ

มาตรา ๓๑ ในกรณีเสนอขายหุ้นกู้ของบริษัท หนังสือชชวนต้อง
มียารการดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ทุนจดทะเบียน ทุนชำระแล้ว ทุนสำรองตามกฎหมายและ
เงินสำรองอื่น กำไรที่เหลือจากการจัดสรร และผลขาดทุนสะสม (ถ้ามี)
ของบริษัทตามที่ปรากฏในงบดุลประจำปีสุดท้ายก่อนถึงปีปัจจุบัน

(๒) ทรัพย์สินของบริษัทที่นำไปตราไว้เป็นหลักประกัน ลักษณะของการประกันและจำนวนหนี้

(๓) จำนวนเงินทั้งสิ้นที่บริษัทยังเป็นหนี้ในการออกหุ้นกู้ครั้งก่อน (ถ้ามี)

(๔) จำนวนเงินที่จะออกหุ้นกู้ครั้งนี้ อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลา

(๕) จำนวนหุ้นกู้ที่เสนอขายทั้งสิ้น โดยแยกออกเป็น

(ก) หุ้นกู้ชนิดไม่ระบุชื่อผู้ถือ มูลค่าหุ้นกู้ และราคาเสนอขาย

(ข) หุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ มูลค่าหุ้นกู้ และราคาเสนอขาย

(๖) วิธีการ เวลา และสถานที่สำหรับการชำระค่าหุ้นกู้ การชำระดอกเบี้ยหุ้นกู้และการไถ่ถอนหุ้นกู้

(๗) เหตุผลในการออกหุ้นกู้

(๘) วิธีการแปลงหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญ (ถ้ามี)

(๙) ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของกรรมการทุกคน

(๑๐) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

นอกจากนี้ ให้แนบบคุดและบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีของบริษัทเปรียบเทียบกับย้อนหลังอย่างน้อยสามปีสุดท้ายก่อนถึงปีที่มีการออกหุ้นกู้ โดยมีผู้สอบบัญชีรับรองด้วย ถ้าบริษัทดำเนินกิจการมาแล้วยังไม่ถึงสามปี ให้แนบบคุดและบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีเท่าจำนวนปีที่ดำเนินกิจการ

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ใช้ชื่อบุคคลใดว่าจะเป็นการในบริษัทใดซึ่งเสนอขายหุ้นหรือหุ้นกู้ในหนังสือชวนเสนอขายหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัทนั้น เว้นแต่บุคคลนั้นจะให้ความยินยอมโดยลงลายมือชื่อในแบบพิมพ์นายทะเบียนกำหนดและส่งไปพร้อมกับคำขอจดทะเบียนหนังสือชวนนั้น

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ระบุชื่อบุคคลใดเป็นผู้จัดจำหน่ายหรือเป็นผู้รับประกันการจัดจำหน่ายหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัทใดในหนังสือชวน เว้นแต่จะได้ส่งสำเนาสัญญาพร้อมด้วยคำรับรองและลายมือชื่อของบุคคลนั้นว่าจะจัดจำหน่ายหรือรับประกันการจัดจำหน่ายไปพร้อมกับคำขอจดทะเบียนหนังสือชวนด้วย

มาตรา ๓๔ หนังสือชวนนั้น ให้ลงลายมือชื่อผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทหรือกรรมการทุกคน แล้วแต่กรณี โดยมีพยานอย่างน้อยสองคนลงลายมือชื่อรับรอง และนำไปขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันทำหนังสือชวน

วันทำหนังสือชวนคือวันที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทหรือกรรมการ แล้วแต่กรณี ลงลายมือชื่อครบทุกคน

มาตรา ๓๕ การโฆษณาชวนให้ซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัทใดต่อประชาชนจะกระทำได้ต่อเมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือชวนแล้ว

การโฆษณาชวนให้ซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัททางสิ่งพิมพ์ ต้องมีข้อความต่อไปนี้

- (๑) จำนวน ชนิด มูลค่า และราคาหุ้นหรือหุ้นกู้ที่โฆษณาชวนให้ซื้อ
- (๒) ชื่อบริษัท
- (๓) ประเภทของธุรกิจที่บริษัทจะดำเนินการหรือกำลังดำเนินการ
- (๔) ชื่อและสถานที่อยู่ของผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทหรือกรรมการทุกคนแล้วแต่กรณี
- (๕) สถานที่และวันเวลาที่ขอรับหนังสือชวนได้
- (๖) ชื่อผู้จัดจำหน่ายหรือรับประกันการจัดจำหน่ายหุ้นหรือหุ้นกู้
- (ถ้ามี)
- (๗) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

การประชุมจัดตั้งและการจดทะเบียนบริษัท

มาตรา ๓๖ ในการเปิดรับจองหุ้น ถ้าผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทประสงค์จะให้ผู้จองหุ้นชำระเงินค่าหุ้นพร้อมกับการจองหุ้น ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทต้องตกลงกับธนาคารแห่งใดแห่งหนึ่งให้เป็นตัวแทนในการรับชำระเงินค่าจองหุ้น โดยให้ธนาคารซึ่งรับเป็นตัวแทนนั้นจัดให้มีบัญชีเงินฝากโดยเฉพาะสำหรับการรับชำระเงินค่าจองหุ้น พร้อมทั้งกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่พึงจ่ายในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราสูงสุดตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารนั้น ๆ และในหนังสือชวนให้ระบุข้อความดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ข้อตกลงที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้ทำไว้กับธนาคาร

(๒) ข้อกำหนดการชำระเงินค่าหุ้นให้ชำระครั้งเดียวเต็มตามจำนวนที่ของ

(๓) เงื่อนไขและวิธีการถอนเงินค่าของหุ้น

(๔) อัตราดอกเบี้ยที่จะจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นเมื่อมีการคืนเงินค่าของหุ้น

(๕) ประเภทของเงินฝากประจำ ฝากสะสม ฝากออมทรัพย์ ฝากกระแสรายวัน หรือฝากประเภทอื่น ๆ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๑ เงินค่าของหุ้นที่ธนาคารได้รับ ธนาคารจะคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นพร้อมด้วยดอกเบี้ย ได้เฉพาะในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อผู้ถือหุ้นได้แสดงหนังสือของผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท ส่งให้ธนาคารคืนเงินค่าของหุ้นตามมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๔๐

(๒) เมื่อผู้ถือหุ้นได้แสดงหนังสือของคณะกรรมการ ส่งให้ธนาคารคืนเงินค่าของหุ้นตามมาตรา ๕๑

(๓) เมื่อผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทหรือคณะกรรมการได้มีหนังสือส่งให้ธนาคารจ่ายเงินค่าของหุ้นคืนแก่ผู้ถือหุ้น

มาตรา ๓๒ ในการจองหุ้น ผู้จองหุ้นต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ ตลอดจนจำนวนและชนิดของหุ้นที่จองตามแบบพิมพ์ที่บริษัทกำหนด

ผู้จองหุ้นต้องรับหุ้นตามจำนวนที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทจัดสรรให้ และจะใช้เงินค่าหุ้นตามที่กำหนดไว้ในหนังสือชวน เว้นแต่ในกรณีที่ผู้จอง

หุ้นคนใดกำหนดจำนวนหุ้นที่จะต้องได้รับจัดสรรเป็นเงื่อนไขไว้ในการจอง และผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทไม่อาจจัดสรรหุ้นให้ตามจำนวนที่กำหนดได้ ให้ผู้จองหุ้นคนนั้นพ้นจากความผูกพันในการจองหุ้น

ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันปีติรับการจองหุ้น ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทต้องมีหนังสือแจ้งผู้จองหุ้นว่าได้จัดสรรหุ้นให้เป็นจำนวนเท่าใด พร้อมกับมอบหนังสือส่งให้ธนาคารคืนเงินค่าจองหุ้นที่เหลือจากการจัดสรร (ถ้ามี) มิฉะนั้น ผู้จองหุ้นอาจปฏิเสธการจองหุ้นนั้นได้

มาตรา ๓๕ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทจะถอนเงินหรือส่งจ่ายเงินค่าจองหุ้นของบริษัทจากธนาคารที่รับเงินค่าจองหุ้นไว้ หรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ได้รับชำระเป็นค่าจองหุ้นของบริษัทเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจการใดๆ ไม่ได้

มาตรา ๔๐ เมื่อมีผู้จองหุ้นครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทต้องเรียกประชุมจัดตั้งบริษัทในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีการจองหุ้นครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ หรือ

(๒) เมื่อมีการจองหุ้นครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในหนังสือชวน แต่ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่กำหนดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ และเป็นหุ้นที่ชำระด้วยตัวเงินไม่น้อยกว่าห้าล้านบาท

ทั้งนี้ ภายในสองเดือนนับแต่วันที่จำนวนผู้จองหุ้นและจำนวนหุ้นที่จองครบตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งแต่ไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ

ในกรณีที่ความจำเป็นไม่สามารถเรียกประชุมจัดตั้งบริษัทให้เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ถ้าผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทประสงค์จะดำเนินการต่อไป ต้องขออนุญาตขยายกำหนดเวลาดังกล่าวออกไปโดยทำเป็นหนังสือแจ้งเหตุผลยื่นต่อนายทะเบียนไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นสมควร อาจอนุญาตให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน แต่ไม่เกินสามเดือนนับแต่วันสิ้นสุดกำหนดเวลานั้นก็ได้

ถ้าการประชุมจัดตั้งบริษัทไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง หรือภายในกำหนดเวลาที่นายทะเบียนอนุญาตให้ขยายออกไปตามวรรคสาม แล้วแต่กรณี ให้หนังสือบริคณห์สนธิสิ้นสุดเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น และภายในสิบวันนับแต่วันที่หนังสือบริคณห์สนธิสิ้นสุดให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทที่คำสั่งเป็นหนังสือสั่งให้ธนาคารคืนเงินค่าจองหุ้นให้แก่ผู้จองหุ้น

มาตรา ๔๑ ในการเรียกประชุมจัดตั้งบริษัท ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทต้อง

(๑) ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้จองหุ้นซึ่งได้รับการจัดสรรหุ้นให้แล้วไม่น้อยกว่าสิบวันก่อนวันประชุม พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

(ก) ระเบียบวาระการประชุม

(ข) เอกสารเกี่ยวกับเรื่องที่จะให้ที่ประชุมจัดตั้งบริษัทพิจารณาให้สัตยาบันหรืออนุมัติ โดยมีผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทสองคนรับรองว่าถูกต้อง

(ค) ร่างข้อบังคับของบริษัท

(๒) โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมในหนังสือพิมพ์ไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม

(๓) จัดทำบัญชีผู้ถือหุ้น โดยระบุชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ ที่อยู่ และจำนวนหุ้นที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทรับจอง เพื่อให้ผู้ถือหุ้นตรวจสอบได้ในวันประชุมจัดตั้งบริษัท ณ สถานที่ใช้สำหรับประชุมจัดตั้งบริษัท

เมื่อส่งหนังสือนัดประชุมพร้อมด้วยเอกสารไปยังผู้ถือหุ้นแล้ว ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทต้องส่งสำเนาหนังสือนัดประชุมพร้อมด้วยเอกสารดังกล่าวไปยังนายทะเบียนไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันประชุม

มาตรา ๔๒ ในการส่งหนังสือนัดประชุม ถ้าได้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนหากปรากฏว่ามีข้อขาดตกบกพร่องไม่เก็ตร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่จัดสรรแล้วและไม่เก็ตร้อยละห้าของจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งได้รับการจัดสรรหุ้นให้แล้ว ให้ถือว่า การส่งหนังสือนัดประชุมนั้นเป็นอันได้ส่งโดยชอบแล้ว

มาตรา ๔๓ ข้อบังคับของบริษัทต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหนังสือบริคณห์สนธิและบทแห่งพระราชบัญญัตินี้และอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การออกหุ้นและการโอนหุ้น
- (๒) การประชุมผู้ถือหุ้น
- (๓) จำนวน วิธีการเลือกตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบกำหนดออกตามวาระ การประชุม และอำนาจกรรมการ
- (๔) การบัญชี การเงิน และการสอบบัญชี

(๕) การออกหุ้นบริมสิทธิ์ (ถ้ามี)

(๖) การแปลงหุ้นบริมสิทธิ์เป็นหุ้นสามัญ (ถ้ามี)

บริมสิทธิ์ที่จะพึงให้แก่ผู้ถือหุ้นมีได้เฉพาะในเรื่องการรับเงินปันผล การคืนเงินค่าหุ้นและส่วนแบ่งทรัพย์สินที่เหลือจากการคืนทุน เมื่อมีการเลิกบริษัท

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง บริษัทจะแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิหรือข้อบังคับของบริษัทได้เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด

ในการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิหรือข้อบังคับของบริษัทให้บริษัทขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมภายในสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมลงมติ

มาตรา ๔๕ การประชุมจัดตั้งบริษัทต้องจัดใหม่ขึ้น ณ ที่ที่จะเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัท และต้องมีผู้จองหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้จองหุ้นทั้งหมด และมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่ออกแล้ว จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ผู้จองหุ้นมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้จองหุ้นภายในสิบวันนับแต่วันประชุมครั้งแรกแต่ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันประชุม ในการประชุมครั้งหลัง ถ้าผู้จองหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่ออกแล้วมาประชุม ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๔๖ ผู้ถือหุ้นซึ่งผู้ร่วมจัดตั้งบริษัทได้จัดสรรหุ้นให้แล้ว มีสิทธิเข้าประชุมและออกเสียงลงคะแนนในการประชุมจัดตั้งบริษัท

ผู้ถือหุ้นคนใดมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในเรื่องใด ผู้ถือหุ้นคนนั้น ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น นอกจากการออกเสียงลงคะแนน เลือกตั้งกรรมการ

การลงมติของที่ประชุมจัดตั้งบริษัท ให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก ของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนน เสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น เสียงขาด

ในการออกเสียงลงคะแนน ให้ผู้ถือหุ้นมีคะแนนเสียงเท่าจำนวน หุ้นที่ถือโดยถือว่าหุ้นหนึ่งมีเสียงหนึ่ง

การออกเสียงให้ใช้วิธีชুম่อ เว้นแต่ผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าห้าคนร้อง ขอและที่ประชุมลงมติให้ลงคะแนนลับ ส่วนวิธีการลงคะแนนลับนั้น ให้ เป็นไปตามที่ประธานในที่ประชุมสั่ง

มาตรา ๔๗ ในการประชุมผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นจะมอบฉันทะให้ บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วเข้าประชุมและออกเสียงลงคะแนนแทนตน ก็ได้ การมอบฉันทะต้องทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อผู้มอบฉันทะ และมอบแก่ประธานที่ประชุมก่อนผู้รับมอบฉันทะเข้าประชุม

ในหนังสือมอบฉันทะนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) จำนวนหุ้นที่ผู้มอบฉันทะถืออยู่
- (๒) ชื่อผู้รับมอบฉันทะ

(๓) ครั้งของการประชุมที่มอบฉันทะให้เข้าประชุมและออกเสียงลงคะแนน

ในการออกเสียงลงคะแนน ให้ถือว่าผู้รับมอบฉันทะมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนคะแนนเสียงของผู้ของหุ้นมอบฉันทะร่วมกัน เว้นแต่ผู้รับมอบฉันทะจะแถลงต่อที่ประชุมก่อนลงคะแนนว่าตนจะออกเสียงแทนผู้ซึ่งมอบฉันทะเพียงบางคน โดยระบุชื่อผู้มอบฉันทะและจำนวนหุ้นที่ผู้มอบฉันทะถืออยู่ด้วย

มาตรา ๔๘ กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมจัดตั้งบริษัทนั้น คือ

(๑) พิจารณาข้อบังคับของบริษัท

(๒) ให้สัตยาบันแก่กิจการที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้ทำไว้และอนุมัติค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปเนื่องในการจัดตั้งบริษัท

(๓) กำหนดจำนวนเงินที่จะให้แก่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท ถ้าระบุไว้เช่นนั้นในหนังสือชวน

(๔) กำหนดลักษณะแห่งหุ้นบริมสิทธิ (ถ้ามี)

(๕) กำหนดจำนวนหุ้นสามัญ หรือหุ้นบริมสิทธิที่จะออกให้แก่บุคคลใดเสมือนว่าได้รับชำระเงินค่าหุ้นเต็มมูลค่าแล้ว เพราะบุคคลนั้นเป็นผู้ให้ทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวเงิน หรือให้ หรือให้ใช้ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม ศิลป หรือวิทยาศาสตร์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า แบบหรือหุ่นจำลอง แผนผัง สูตรหรือกรรมวิธีลับใดๆ หรือให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับประสบการณ์ทางอุตสาหกรรม การพาณิชย์ หรือวิทยาศาสตร์

(๖) เลือกตั้งกรรมการ

(๑) เลือกตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดจำนวนเงินค่าสอบบัญชี
ของบริษัท

มาตรา ๔๘ การเลือกตั้งกรรมการให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๘๓

มาตรา ๕๐ ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทต้องมอบกิจการและเอกสารทั้งปวง
ของบริษัทแก่คณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุม
จัดตั้งบริษัท

เมื่อได้รับมอบกิจการและเอกสารแล้ว ให้คณะกรรมการมีหนังสือ
แจ้งให้ผู้จองหุ้นชำระเงินค่าหุ้นเต็มจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ณ ธนาคาร
ที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้ง ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบส่วนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ
แจ้งพร้อมกับเรียกให้ผู้จองหุ้นชำระค่าหุ้นด้วยทรัพย์สินอื่นที่ไม่ใช่ตัวเงิน
โอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินนั้นให้แก่บริษัทตามวิธีการและภายในเวลาที่
กำหนดไว้ในหนังสือแจ้งนั้น ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนนับแต่วันจด
ทะเบียนบริษัท

ในการรับชำระค่าหุ้น ธนาคารจะหักกลบลบหนี้กับผู้เริ่มจัดตั้ง
บริษัทหรือบริษัทก็ได้

มาตรา ๕๑ ถ้าผู้จองหุ้นคนใดไม่ชำระเงินค่าหุ้นหรือไม่โอน
กรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่บริษัทตามมาตรา ๕๐ บรรดาสอง ให้คณะกรรมการ
มีหนังสือเตือนให้ชำระค่าหุ้นให้เสร็จสิ้น หรือดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์
ทรัพย์สินให้แก่บริษัทภายในสิบส่วนนับแต่วันที่หนังสือเตือนพร้อมกับ
แจ้งไปด้วยว่า ถ้าไม่ดำเนินการตามวิธีการและภายในกำหนดเวลาดังกล่าว
คณะกรรมการจะนำหุ้นนั้นออกขายทอดตลาดต่อไป

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าผู้จองหุ้นดังกล่าวยังไม่ชำระค่าหุ้นให้เสร็จสิ้น หรือไม่ดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่บริษัท ให้คณะกรรมการนำหุ้นนั้นออกขายทอดตลาดภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น

ถ้านำหุ้นออกขายตามวรรคสองแล้ว ได้เงินค่าหุ้นไม่ครบมูลค่าของหุ้น ให้คณะกรรมการเรียกเงินค่าหุ้นที่ยังขาดอยู่จากผู้จองหุ้นโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๕๒ ภายในสามเดือนนับแต่วันประชุมจัดตั้งบริษัทเสร็จ และได้รับชำระเงินค่าหุ้นครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๐ แล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการขอจดทะเบียนบริษัทโดยแสดงรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ทนชำระแล้ว ซึ่งต้องระบุว่าเป็นเงินทั้งสิ้นเท่าใด
- (๒) จำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด โดยแยกออกเป็น
 - (ก) หุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี) ที่ชำระค่าหุ้นเป็นตัวเงิน
 - (ข) หุ้นสามัญ หรือหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี) ที่ชำระค่าหุ้นด้วยทรัพย์สินอื่น นอกจากตัวเงินและแสดงเกณฑ์ในการตีราคาทรัพย์สินนั้นด้วย
 - (ค) หุ้นสามัญ หรือหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี) ที่ชำระค่าหุ้นด้วยการให้หรือการให้ใช้ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม ศิลป หรือวิทยาศาสตร์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า แบบหรือหุ่นจำลอง แผนผัง สูตร หรือกรรมวิธีลับ

ใด ๆ หรือให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับประสบการณ์ทาง
อุตสาหกรรม การพาณิชย์ หรือวิทยาศาสตร์ ตาม
มาตรา ๔๘ (๕) และแสดงรายการโดยสังเขปไว้ด้วย

(๓) ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของกรรมการ

(๔) ชื่อและจำนวนกรรมการซึ่งมีอำนาจลงลายมือชื่อแทนบริษัท
และชื่อจำกัดอำนาจ (ถ้ามี) ตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับ

(๕) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขา (ถ้ามี)

ในการขอจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการส่งข้อบังคับ
บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น โดยระบุชื่อ สัญชาติ ที่อยู่ จำนวนหุ้นที่ถือและ
เลขหมายหุ้นกับรายงานการประชุมจัดตั้งบริษัทไปพร้อมกันด้วย

มาตรา ๕๓ นอกจากกรณีที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น โดยเฉพาะ
ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการใดที่แสดงไว้ตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง
ให้บริษัทขอจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลงรายการนั้น ภายในสิบวันนับ
แต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๕๔ บริษัทที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติแล้วเป็น
นิติบุคคลตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน

มาตรา ๕๕ บริษัทที่มีอำนาจกระทำการใด ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์
ประสงค์ของบริษัท และถ้ามิได้มีข้อบังคับกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น อำนาจ
เช่นว่านี้ให้รวมถึงอำนาจที่จะกระทำการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) เป็นโจทก์ ร้องทุกข์ ดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาใด ๆ
ในนามของบริษัท

(๒) ขอ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจน ดอกผลของทรัพย์สินนั้น

(๓) ขาย โอน จำนอง จำนำ แลกเปลี่ยน และจำหน่ายทรัพย์สิน โดยประการอื่น

(๔) กู้ยืมเงิน ค่าประกัน ออก โอน และสลักหลังตัวเงินหรือ ตราสารที่เปลี่ยนมือได้อย่างอื่น

(๕) ขอให้ปล่อยชั่วคราวกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ที่ถูก ดำเนินคดีอาญาในข้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่บริษัท

(๖) ถิ่นหุ้น จัดการบริษัทอื่นหรือบริษัทเอกชน และกระทำการกิจ เฉพาะอย่างร่วมกันกับบริษัทอื่นหรือบริษัทเอกชน

มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๗ คณะกรรมการจะถอนเงิน ค่าหุ้นของบริษัทจากธนาคารที่รับเงินค่าหุ้นไว้ หรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ได้ รับชำระเป็นค่าหุ้นของบริษัท เพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจการใด ๆ ของบริษัท ก่อนนายทะเบียนรับจดทะเบียนเป็นบริษัทมิได้

มาตรา ๕๗ ถ้าการขอจดทะเบียนบริษัทมิได้กระทำภายในกำหนด เวลาตามมาตรา ๕๒ หรือนายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนและคำสั่ง นั้นถึงที่สุดแล้ว ให้ถือว่าบริษัทนั้นเป็นอันมิได้จัดตั้งขึ้น และให้คณะ กรรมการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งเป็นหนังสือสั่งให้ธนาคารคืนเงินค่าหุ้นแก่ผู้จองหุ้น ในกรณีที่ได้รับชำระค่าหุ้นเป็นตัวเงิน

(๒) โอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่ผู้ถือหุ้น ในกรณีที่ได้รับชำระค่าหุ้นด้วยทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวเงิน

(๓) คณิตศาสตร์ในงานวรรณกรรม ศิลป หรือวิทยาศาสตร์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า แบบหรือหุ่นจำลอง แผนผัง สูตร หรือกรรมวิธีลับใด ๆ หรือค้ำขายสนเทศเกี่ยวกับประสบการณ์ทางอุตสาหกรรม การพาณิชย์ หรือวิทยาศาสตร์ ให้แก่ผู้ให้หรือให้ใช้ซึ่งสิ่งดังกล่าว ถ้าไม่สามารถจะคืนให้แก่กันได้ ก็ให้ใช้เงินตามควรค่าแห่งการนั้น ๆ หรือถ้ามีสัญญากำหนดว่าให้ใช้เงินตอบแทนก็ให้ใช้ตามนั้น

ทั้งนี้ ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

มาตรา ๕๔ กรรมการต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนในการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ พร้อมกับชำระดอกเบี้ย นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๕๑

ในกรณีที่กรรมการคนใดสามารถพิสูจน์ได้ว่า การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ นั้น มิได้เป็นความผิดของตน กรรมการคนนั้นไม่ต้องรับผิดชอบ

มาตรา ๕๕ ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดากิจการต่าง ๆ ที่ได้กระทำไปเนื่องในการจัดตั้งบริษัท ถ้าไม่สามารถจัดให้มีการประชุมจัดตั้งบริษัทให้เสร็จสิ้นได้ และต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนในบรรดาหนี้และการจ่ายเงินซึ่งที่ประชุมจัดตั้งบริษัทมิได้อนุมัติ และแม้จะได้อนุมัติแล้วก็ยังต้องรับผิดชอบอยู่เช่นนั้นจนกว่าจะได้จดทะเบียนบริษัทแล้ว

มาตรา ๖๐ เมื่อบริษัทได้จดทะเบียนแล้ว ผู้ถือหุ้นจะร้องขอให้ศาลเพิกถอนการที่ตนได้ซื้อหุ้นไว้โดยสำคัญผิด ถูกข่มขู่หรือฉ้อฉลไม่ได้

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่บริษัทจัดตั้งสำนักงานสาขาเพื่อดำเนินกิจการของบริษัท ไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร ให้ขอจดทะเบียนสำนักงานสาขาก่อนดำเนินการ

ในกรณีที่บริษัทเลิกสำนักงานสาขา ให้ขอจดทะเบียนเลิกสำนักงานสาขากายในสิบสัปดาห์นับแต่วันที่เลิกสำนักงานสาขานั้น

มาตรา ๖๒ ให้นำมาตรา ๑๑๘ มาใช้บังคับแก่การประชุมจัดตั้งบริษัทโดยอนุโลม

หมวด ๕

หุ้นและผู้ถือหุ้น

มาตรา ๖๓ หุ้นของบริษัทแต่ละหุ้นต้องมีมูลค่าเท่ากันและมีมูลค่าหุ้นละไม่ต่ำกว่ายี่สิบบาทแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่บริษัทจะเสนอขายหุ้นสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ บริษัทต้องให้ผู้จองหุ้นส่งใช้จำนวนเงินที่สูงกว่ามูลค่าหุ้นพร้อมกับเงินค่าหุ้น และนำค่าหุ้นส่วนที่เกินสมทบเข้าเป็นทุนสำรองต่างหากจากทุนสำรองตามมาตรา ๑๒๖

มาตรา ๖๕ บริษัทซึ่งดำเนินการมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้าปรากฏว่ามีการขาดทุน จะเสนอขายหุ้นต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ก็ได้ แต่ต้อง

(๑) ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น

(๒) กำหนดอัตราส่วนลดไว้แน่นอน และระบุไว้ในหนังสือ
ชชวนด้วย และ

(๓) ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕๐ โดยอนุโลม

มาตรา ๖๖ หุ้นนี้จะแบ่งแยกมิได้

ถ้าบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปจองหุ้นหรือถือหุ้น ๆ เดียว หรือหลาย
หุ้นร่วมกัน บุคคลเหล่านั้นต้องรับผิดชอบร่วมกันในการส่งใช้เงินค่าหุ้นและเงิน
ที่ส่งกว่ามูลค่าหุ้น และต้องแต่งตั้งให้บุคคลในจำนวนนั้นแต่เพียงคนเดียว
เป็นผู้ใช้สิทธิในฐานะเป็นผู้จองหุ้นหรือผู้ถือหุ้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๗ หุ้นทุกหุ้นต้องใช้เป็นเงินครั้งเดียวจนเต็มมูลค่า เว้น
แต่หุ้นที่ออกตามมาตรา ๔๘ (๕) หรือมาตรา ๖๕

ในการชำระค่าหุ้น ผู้จองหุ้นหรือผู้ซื้อหุ้นจะขอหักกลบลบหนักกับ
บริษัทไม่ได้

มาตรา ๖๘ บริษัทต้องจัดทำใบหุ้นมอบให้แก่ผู้ซื้อภายในสอง
เดือนนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนบริษัท หรือนับแต่วันที่รับ
ชำระเงินค่าหุ้นครบถ้วนในกรณีที่บริษัทจำหน่ายหุ้นที่เหลือ หรือจำหน่าย
หุ้นที่ออกใหม่ภายหลังการจดทะเบียนบริษัท

ห้ามมิให้ออกใบหุ้นให้แก่บุคคลใดจนกว่าจะมีการจดทะเบียน
บริษัท หรือจดทะเบียนเพิ่มทุน และบุคคลนั้นได้ชำระเงินค่าหุ้นครบถ้วน
แล้ว

ใบหุ้นที่ออกโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสองเป็นโมฆะ

มาตรา ๖๕ ใบหุ้นนั้นอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อบริษัท
- (๒) เลขทะเบียนบริษัท และวันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนบริษัท
- (๓) จำนวนทุนจดทะเบียน
- (๔) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้น จำนวนหุ้น และจำนวนเงิน
- (๕) ชื่อผู้ถือหุ้น
- (๖) ลายมือขอกรรมการอย่างน้อยหนึ่งคน
- (๗) วันเดือนปีที่ออกใบหุ้น

มาตรา ๖๖ บริษัทจะกำหนดข้อจำกัดใด ๆ ในการโอนหุ้นมิได้ เว้นแต่เพื่อเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ หรือข้อจำกัดนั้น ๆ จะเป็นไปเพื่อรักษาสีทธิและผลประโยชน์ที่บริษัทจะพึงได้รับตามกฎหมาย

ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทจะโอนหุ้นที่ซื้อตามมาตรา ๑๖ (๓) ก่อนครบกำหนดสองปีนับแต่วันจดทะเบียนเป็นบริษัทแล้วมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ การโอนหุ้นย่อมสมบูรณ์เมื่อผู้โอนได้สลักหลังใบหุ้นโดยระบุชื่อผู้รับโอนและลงลายมือชื่อของผู้โอนกับผู้รับโอน และส่งมอบใบหุ้นให้แก่ผู้รับโอน การโอนหุ้นนั้นจะใช้นามบริษัทได้เมื่อบริษัทได้รับคำร้องขอให้ลงทะเบียนการโอนหุ้นแล้ว แต่จะใช้นามบุคคลภายนอกได้เมื่อบริษัทได้ลงทะเบียนการโอนหุ้นแล้ว ในการนี้ให้บริษัทลงทะเบียนการโอนหุ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับคำร้องขอนั้น

ในกรณีที่ผู้รับโอนหุ้นประสงค์จะได้ใบหุ้นใหม่ให้ร้องขอต่อบริษัท โดยทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้รับโอนหุ้นและมีพยานหนึ่งคนเป็นอย่างน้อยลงลายมือชื่อรับรองลายมือชื่อนั้น พร้อมทั้งแนบใบหุ้นเดิมหรือหลักฐานอื่นให้แก่บริษัท ในการนี้ให้บริษัทลงทะเบียนการโอนหุ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับคำร้องขอและให้บริษัทออกใบหุ้นให้ใหม่ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันได้รับคำร้องขอนั้น

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทยายหรือล้มละลาย อันเป็นเหตุให้บุคคลใดมีสิทธิในหุ้นนั้น ถ้าบุคคลนั้นได้นำหลักฐานที่ชอบด้วยกฎหมายมาแสดงครบถ้วนแล้ว ให้บริษัทลงทะเบียนและออกใบหุ้นให้ใหม่ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันได้รับหลักฐานครบถ้วน

มาตรา ๑๓ ในระหว่างสิบสี่วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้ง บริษัทจะต้องรับลงทะเบียนการโอนหุ้นก็ได้ โดยประกาศให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้า ณ สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาของบริษัททุกแห่ง ไม่น้อยกว่าสิบสี่วันก่อนวันเริ่มรับลงทะเบียนการโอนหุ้น

มาตรา ๑๔ บริษัทต้องจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้นซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของผู้ถือหุ้น
- (๒) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้น จำนวนหุ้น เลขหมายหุ้น และจำนวนเงิน
- (๓) วันเดือนปี ที่ลงทะเบียนเป็นหรือขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้น

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

มาตรา ๖๕ บริษัทต้องเก็บรักษาทะเบียนผู้ถือหุ้นและหลักฐานประกอบการลงทะเบียนไว้ ณ สำนักงานใหญ่ของบริษัท แต่บริษัทจะมอบหมายให้บุคคลใดทำหน้าที่เก็บรักษาทะเบียนผู้ถือหุ้นและหลักฐานประกอบการลงทะเบียนแทนบริษัทไว้ ณ ที่ใด ซึ่งนายทะเบียนเห็นชอบก็ได้

ในกรณีทะเบียนผู้ถือหุ้นสูญหาย ลบเลือน หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้บริษัทแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสัปดาห์นับแต่วันที่ทราบหรือควรจะได้ทราบถึงการสูญหาย ลบเลือนหรือชำรุดนั้นและจัดทำหรือซ่อมแซมทะเบียนผู้ถือหุ้นให้เสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันแจ้ง

ทะเบียนผู้ถือหุ้น ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าถูกต้อง

มาตรา ๖๖ ผู้ถือหุ้นมีสิทธิขอตรวจรายการในทะเบียนผู้ถือหุ้นและหลักฐานประกอบการลงทะเบียนได้ในระหว่างเวลาทำการของผู้เก็บรักษาทะเบียนผู้ถือหุ้น ในการนี้ผู้เก็บรักษาทะเบียนผู้ถือหุ้นจะกำหนดเวลาไว้ก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าวันละสองชั่วโมง

ในกรณีผู้ถือหุ้นขอสำเนาทะเบียนผู้ถือหุ้นทั้งหมดหรือบางส่วนพร้อมด้วยคำรับรองของบริษัทว่าถูกต้อง หรือขอให้บริษัทออกใบหุ้นใหม่แทนใบหุ้นที่สูญหาย ลบเลือน หรือชำรุด ในสาระสำคัญและได้เสียค่าธรรมเนียมตามข้อบังคับของบริษัทให้แก่บริษัทแล้ว บริษัทต้องจัดทำหรือออกให้แก่ผู้ถือหุ้นภายในสัปดาห์นับแต่วันได้รับคำขอ

ใบหุ้นที่สูญหาย ลบเลือน หรือชำรุดที่ได้นำการออกใบหุ้นใหม่แทนแล้ว ให้ถือว่าเป็นอันยกเลิก

ค่าธรรมเนียมตามข้อบังคับของบริษัทตามวรรคสอง ต้องไม่เกิน
อัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ บริษัทต้องยื่นบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่อยู่ในวันประชุม
สามัญประจำปีต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันเสร็จการประชุม
และให้นำมาตรา ๕๒ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ บุริมสิทธิในหุ้นซึ่งได้ออกไปแล้ว จะเปลี่ยนแปลง
มิได้

การแปลงหุ้นบุริมสิทธิเป็นหุ้นสามัญ จะกระทำมิได้ เว้นแต่บริษัท
จะมขอบังคับกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ในการนี้ให้ทำได้โดยผู้ถือหุ้นยื่นคำ
ขอแปลงหุ้นต่อบริษัทพร้อมกันส่งมอบใบหุ้นคืน

การแปลงหุ้นตามวรรคสอง ให้มีผลนับแต่วันยื่นคำขอ ในการ
ให้บริษัทออกใบหุ้นใหม่ให้แก่ผู้ขอภายในสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอ

มาตรา ๓๙ บริษัทจะเป็นเจ้าของหุ้นหรือรับจำนำหุ้นของตนเอง
มิได้

หมวด ๖

คณะกรรมการ

มาตรา ๔๐ บริษัทต้องมีกรรมการคณะหนึ่งเพื่อดำเนินกิจการของ
บริษัท ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อยห้าคน และกรรมการไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมถนที่อยู่ในราชอาณาจักร

มาตรา ๘๑ กรรมการต้องเป็นบุคคลธรรมดาและ

(๑) บรรลุนิติภาวะ และเป็นผู้อยู่ในของบริษัต์

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินได้กระทำโดยทุจริต

(๔) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ ฐานทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๘๒ การกำหนดข้อจำกัดใด ๆ นอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๘๑ อันเป็นการกีดกันมิให้ผู้ถือหุ้นเป็นกรรมการนั้น จะกระทำมิได้

มาตรา ๘๓ กรรมการนั้นให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งพร้อมกันในคราวเดียวตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือคูณด้วยจำนวนกรรมการที่จะเลือกตั้ง

(๒) ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดตาม (๑) เลือกตั้งผู้ถือหุ้นคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ ในกรณีที่เลือกตั้งผู้ถือหุ้นหลายคนเป็นกรรมการ จะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดมากน้อยเพียงใดก็ได้

(๓) ผู้ถือหุ้นซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่จะพึงมี ในกรณีบุคคล

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

ซึ่งได้รับการเลือกตั้ง ในลำดับถัดลงมาจะแนบเสียงเท่ากันเกินจำนวน
กรรมการที่จะพึงมี ให้เลือกโดยวิธีจับสลากเพื่อให้ได้จำนวนกรรมการ
ที่จะพึงมี

มาตรา ๘๔ ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้เลือก
ตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ และให้คณะกรรมการชุดเดิมพ้นจากตำแหน่ง
แต่ให้รักษาการในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการของบริษัทต่อไปเพียงเท่าที่
จำเป็นจนกว่าคณะกรรมการชุดใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง อาจได้รับเลือกตั้ง
ใหม่ได้

มาตรา ๘๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคตามมาตรา ๘๔
กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๑ (๑)
- (๒) (๓) หรือ (๔)
- (๔) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ออกตามมาตรา ๘๕
- (๕) ศาลมีคำสั่งให้ออก

มาตรา ๘๖ กรรมการคนใดจะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลา
ออกต่อบริษัท การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงบริษัท

กรรมการซึ่งลาออกตามวรรคหนึ่ง จะแจ้งการลาออกของตนให้
นายทะเบียนทราบด้วยก็ได้

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่มีการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้คณะกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งยังคงต้องอยู่รักษาการในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการของบริษัทต่อไปเพียงเท่าที่จำเป็นจนกว่าคณะกรรมการชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นในกรณีที่มีการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘๕ (๕)

คณะกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง โดยส่งหนังสือนัดประชุมให้ผู้ถือหุ้นทราบไม่น้อยกว่าสิบวันก่อนวันประชุม

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้คณะกรรมการเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๑ เข้าเป็นกรรมการแทนภายในสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่าสองเดือน

มติของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่ยังเหลืออยู่

บุคคลซึ่งเข้าเป็นกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่วาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๘๓ ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอาจลงมติให้กรรมการคนใดออกจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระได้ ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสาม

ในสี่ของจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด

มาตรา ๕๐ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่จัดการบริษัทให้เป็น
ไปตามวัตถุประสงค์ ขอบบังคับ และมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการอาจมอบหมาย ให้บุคคลคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน
ปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งแทนคณะกรรมการก็ได้ เว้นแต่บริษัทจะมี
ขอบบังคับไม่ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังกล่าวโดยระบุไว้ชัดแจ้ง

กรรมการจะมอบหมายให้กรรมการหรือบุคคลอื่นปฏิบัติกรแทนตน
ในฐานะเป็นกรรมการมิได้

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน
กรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร จะเลือกกรรมการ
คนหนึ่งหรือหลายคนเป็นรองประธานกรรมการก็ได้ รองประธานกรรมการ
มีหน้าที่ตามขอบบังคับในกิจการซึ่งประธานกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๕๒ คณะกรรมการต้องประชุมกันอย่างน้อยสองเดือน
ต่อครั้ง ณ ที่ซึ่งกันเป็นตงสำนักงานใหญ่ของบริษัท

มาตรา ๕๓ ในการประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมา
ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์
ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ามีรองประธานกรรมการให้รองประธานกรรมการเป็น

ประธาน ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการ หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน เว้นแต่กรรมการซึ่งมีส่วนได้เสียในเรื่องใดไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขาด

มาตรา ๘๔ ประธานกรรมการเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการ

ถ้ากรรมการตั้งแต่สองคนขึ้นไปร้องขอให้เรียกประชุมคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการกำหนดวันประชุมภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ

มาตรา ๘๕ ในการเรียกประชุมคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายส่งหนังสือนัดประชุมไปยังกรรมการไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันประชุม เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อรักษาสีทธิหรือประโยชน์ของบริษัท จะแจ้งการนัดประชุมโดยวิธีอื่นและกำหนดวันประชุมให้เร็วกว่านั้นก็ได้

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงจนเหลือน้อยกว่าจำนวนที่จะเป็นองค์ประชุม ให้กรรมการที่เหลืออยู่กระทำการในนามของคณะกรรมการได้แต่เฉพาะการจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อเลือกตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างทั้งหมดเท่านั้น

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่
จำนวนกรรมการว่างลงเหลือน้อยกว่าจำนวนที่จะเป็นองค์ประชุม

บุคคลซึ่งเข้าเป็นกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งอยู่ในตำแหน่งได้
เพียงเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๕๗ บรรดากิจการของบริษัทที่คณะกรรมการหรือกรรมการ
หรือบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการได้กระทำไปในนามของ
บริษัทย่อมมีผลสมบูรณ์และผูกพันบริษัทแม้จะปรากฏในภายหลังว่ามี
ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง แต่งตั้งหรือคุณสมบัติของกรรมการ

มาตรา ๕๘ ในการดำเนินกิจการของบริษัท กรรมการต้องปฏิบัติ
หน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท
ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษา
ผลประโยชน์ของบริษัท

ในกรณีที่กรรมการคนใดกระทำการหรือละเว้นกระทำการใดอัน
เป็นการไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง บริษัทหรือผู้ถือหุ้น แล้วแต่กรณี อาจ
ดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าการกระทำหรือละเว้นการกระทำนั้นเป็นเหตุให้บริษัทได้
รับความเสียหาย ให้บริษัทเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกรรมการคนนั้นได้

ในกรณีที่บริษัทไม่เรียกร้อง ผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งรวมกับผู้ถือหุ้น
อื่นซึ่งถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะแจ้งเป็น
หนังสือให้บริษัทดำเนินการเรียกร้องก็ได้ หากบริษัทไม่ดำเนินการตามที่
ผู้ถือหุ้นนั้นแจ้ง ผู้ถือหุ้นนั้น ๆ จะนำคดีขึ้นฟ้องร้องเรียกค่าสินไหมทดแทน
แทนบริษัทก็ได้

(๒) ถ้าการกระทำหรือละเว้นการกระทำนั้นอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท ผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งรวมกับผู้ถือหุ้นอื่นซึ่งถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะขอให้ศาลสั่งระงับการกระทำดังกล่าวก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสอง ผู้ถือหุ้นจะขอให้ศาลสั่งให้กรรมการคนนั้นออกจากตำแหน่งก็ได้

ผู้ถือหุ้นซึ่งดำเนินการตามวรรคสองและวรรคสาม ต้องถือหุ้นของบริษัทอยู่ในขณะที่กรรมการคนนั้นกระทำการหรือละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้บริษัทเสียหายหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้กรรมการประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท หรือเข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นกรรมการของบริษัทเอกชนหรือบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัทไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ตนหรือประโยชน์ผู้อื่น เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม

ในกรณีที่กรรมการคนใดฝ่าฝืนบทบัญญัติวรรคหนึ่ง บริษัทจะเรียกค่าสินไหมทดแทนในการที่บริษัทได้รับความเสียหายจากกรรมการคนนั้นก็ได้ หรือโดยมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่

น้อยกว่าสองในสามของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม
บริษัทจะเข้าถือเอากิจการที่กรรมการคนนั้นได้กระทำไปโดยลำพังตนเอง
เสมือนว่าเป็นกิจการที่ได้กระทำในนามของบริษัทก็ได้ ทั้งนี้ ต้องพ้องภายใน
หนึ่งปีนับแต่วันที่บริษัททราบถึงการฝ่าฝืนและไม่เกินสองปีนับแต่วันที่
ฝ่าฝืน

ในกรณีที่บริษัทไม่ใช้สิทธิเรียกร้องตามวรรคสอง ผู้ถือหุ้นคนใด
คนหนึ่งรวมกับผู้ถือหุ้นอื่นซึ่งถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่าย
ได้ทั้งหมด จะแจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการเรียกร้องก็ได้ ถ้าบริษัท
ไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นแจ้งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่แจ้งหรืออายุ
ความตามวรรคสองเหลือน้อยกว่าหนึ่งเดือน ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะใช้สิทธิ
เรียกร้องนั้นเพื่อบริษัทก็ได้ และให้นำมาตรา ๘๘ วรรคสอง (๒) และ
วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๐ กรรมการคนใดซื้อทรัพย์สินของบริษัทหรือขาย
ทรัพย์สินให้แก่บริษัทหรือกระทำธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งกับบริษัท ไม่ว่าจะ
กระทำในนามของตนหรือของบุคคลอื่น ถ้ามิได้รับความยินยอมจากคณะ
กรรมการแล้ว การซื้อขายหรือกระทำธุรกิจนั้นไม่มีผลผูกพันบริษัท

มาตรา ๑๐๑ ห้ามมิให้บริษัทให้กู้ยืมเงินแก่กรรมการ พนักงาน
หรือลูกจ้างของบริษัท เว้นแต่

(๑) เป็นการให้กู้ยืมเงินตามระเบียบการสงเคราะห์พนักงานและ
ลูกจ้าง หรือ

(๒) เป็นการให้กู้ยืมเงินตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์
กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต หรือกฎหมายอื่น

การให้กู้ยืมเงินดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการให้กู้ยืมแก่กรรมการ
พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทตามวรรคหนึ่ง

- (ก) การให้กู้ยืมเงินแก่คู่สมรส หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติ
ภาวะของกรรมการ พนักงานหรือลูกจ้าง
- (ข) การให้กู้ยืมเงินแก่ห้างหุ้นส่วนสามัญที่กรรมการ พนักงาน
หรือลูกจ้าง คู่สมรส หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ของกรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างนั้นเป็นหุ้นส่วน
- (ค) การให้กู้ยืมเงินแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่กรรมการ พนักงาน
หรือลูกจ้าง คู่สมรส หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ของกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างนั้นเป็นหุ้นส่วน
จำพวกไม่จำกัดความรับผิด
- (ง) การให้กู้ยืมเงินแก่บริษัทอื่นหรือบริษัทเอกชนที่กรรมการ
พนักงาน หรือลูกจ้าง คู่สมรส หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติ
ภาวะของกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างนั้นถือหุ้น
รวมกันเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัทอื่น
หรือบริษัทเอกชนนั้น

การให้กู้ยืมเงินตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงการค้ำประกัน
และการให้หลักประกันเกี่ยวกับเงินที่กู้ยืมด้วย

มาตรา ๑๐๒ ห้ามมิให้บริษัทจ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดให้แก่กรรมการ เว้นแต่จ่ายเป็นค่าตอบแทนตามข้อบังคับของบริษัท

ในกรณีที่ข้อบังคับของบริษัทมิได้กำหนดไว้ การจ่ายค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม

มาตรา ๑๐๓ กรรมการต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อความเสียหายใด ๆ อันเกิดขึ้นแก่บริษัทในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเรียกให้ผู้ถือหุ้นชำระเงินค่าหุ้น หรือโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่บริษัทโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑

(๒) การถอนเงินค่าหุ้นหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ได้รับชำระเป็นค่าหุ้นของบริษัทโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๖

(๓) การดำเนินการใด ๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๘

(๔) การให้กู้ยืมเงินโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๑

(๕) การจ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดให้แก่กรรมการโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๒

(๖) การจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๕ หรือการรับผิดชอบตามมาตรา ๑๒๘

(๗) การไม่จัดทำหรือเก็บรักษาบัญชี ทะเบียน หรือเอกสารของบริษัทตามพระราชบัญญัติ

ในกรณีที่กิจการตามวรรคหนึ่งได้กระทำไปโดยมติของที่ประชุมคณะกรรมการ ให้ถือว่ากรรมการทุกคนที่เข้าประชุมได้ให้ความเห็นชอบตามมตินั้น เว้นแต่จะได้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อประธานในที่ประชุมในขณะนั้นแล้ว

กรรมการไม่ต้องรับผิดชอบ (๖) หากได้กระทำการโดยสุจริตและอาศัยหลักฐานหรือรายงานทางการเงินที่ประธานกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่การเงินของบริษัทหรือผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องแล้ว และในกรณีที่กรรมการต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นแก่บริษัทตาม (๖) ให้มีสิทธิเรียกเงินปันผลส่วนที่เกินคืนจากผู้ถือหุ้นซึ่งได้รับไปโดยทราบว่าเป็นการจ่ายโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๕ หรือการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๑๒๘ ด้วย

มาตรา ๑๐๔ กรรมการต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อความเสียหายใดๆ อันเกิดขึ้นแก่ผู้ถือหุ้น และบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับบริษัทในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้นด้วย

(๑) การแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความอันควรต้องแจ้งเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทในการเสนอขายหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัท

(๒) การแสดงข้อความหรือลงรายการในเอกสารที่ยื่นต่อนายทะเบียน โดยข้อความหรือรายการนั้นเป็นเท็จ หรือไม่ตรงกับบัญชีทะเบียน หรือเอกสารของบริษัท

(๓) การจัดทำบุคคลและบัญชีกำไรขาดทุน รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น หรือรายงานการประชุมคณะกรรมการ อันเป็นเท็จ

มาตรา ๑๐๕ กรรมการคนใดกระทำการใดที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้อำนาจอนุมัติหรือให้สัตยาบันแล้ว แม้ต่อมาจะมีการเพิกถอนมตินั้น กรรมการคนนั้นไม่ต้องรับผิดชอบในการกระทำนั้นต่อบริษัท ผู้ถือหุ้น หรือเจ้าหน้าที่ของบริษัท

มาตรา ๑๐๖ บริษัทต้องจัดให้มีทะเบียนกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น และเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานใหญ่ของบริษัท แต่บริษัทจะมอบหมายให้บุคคลใดทำหน้าที่เก็บรักษาเอกสารและทะเบียนดังกล่าวแทนบริษัทไว้ ณ ที่ใดซึ่งนายทะเบียนเห็นชอบก็ได้

ทะเบียนกรรมการนั้นอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของกรรมการ

(๒) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้น จำนวนหุ้น และเลขหมายหุ้นที่กรรมการแต่ละคนถือ

(๓) วันเดือนปี ที่เป็นหรือขาดจากการเป็นกรรมการ

รายงานการประชุมคณะกรรมการ และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นนั้น คณะกรรมการต้องจัดทำให้เสร็จภายในสิบสี่วันนับแต่วันประชุม

มาตรา ๑๐๗ เว้นแต่จะมีบัญญัติไว้ในหมวดนี้เป็นอย่างอื่น ความเกี่ยวพันระหว่างกรรมการกับบริษัท และบริษัทกับบุคคลภายนอกให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน

หมวด ๗

การประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา ๑๐๘ คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมสามัญประจำปีภายในสี่เดือนนับแต่วันสิ้นสุดของรอบบัญชีของบริษัท

การประชุมผู้ถือหุ้นคราวอื่นนอกจากวรรคหนึ่งให้เรียกว่าการประชุมวิสามัญ

มาตรา ๑๐๙ คณะกรรมการจะเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้แต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๑๑๐ ผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด หรือผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคนซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะเข้าชื่อกันทำหนังสือขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องระบุเหตุผลในการทขอให้เรียกประชุมไว้ให้ชัดเจนในหนังสือดังกล่าวด้วย ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันได้รับหนังสือจากผู้ถือหุ้น

มาตรา ๑๑๑ ในการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นนี้ ให้คณะกรรมการจัดทำเป็นหนังสือนัดประชุม ระบุสถานที่ วัน เวลา ระเบียบวาระการประชุม และเรื่องที่จะเสนอต่อที่ประชุมพร้อมด้วยรายละเอียดตาม

สมควร โดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องที่จะเสนอเพื่อทราบ เพื่ออนุมัติ หรือเพื่อพิจารณา แล้วแต่กรณี รวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการในเรื่องดังกล่าว และจัดส่งให้ผู้ถือหุ้นและนายทะเบียนทราบไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันประชุม ทั้งนี้ ให้โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมในหนังสือพิมพ์ไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมด้วย

สถานที่ที่จะใช้เป็นที่ประชุมตามวรรคหนึ่ง ต้องอยู่ในท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัท

มาตรา ๑๑๒ ผู้ถือหุ้นมีสิทธิเข้าประชุมและออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผู้ถือหุ้น แต่จะมอบฉันทะให้บุคคลอื่นเข้าประชุมและออกเสียงลงคะแนนแทนก็ได้ ในการนี้ให้นำมาตรา ๔๖ วรรคสอง วรรคสี่และวรรคห้า และมาตรา ๔๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๓ ในการประชุมผู้ถือหุ้น ต้องมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้น (ถ้ามี) มาประชุมไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคนและต้องมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ปรากฏว่าการประชุมผู้ถือหุ้นครั้งใดเมื่อล่วงเวลาผ่านไป แล้วถึงชั่วโมงหนึ่ง จำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งมาเข้าประชุมไม่ครบเป็นองค์ประชุมตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง หากว่าการประชุมผู้ถือหุ้นนั้นได้เรียกนัดเพราะผู้ถือหุ้นร้องขอตามมาตรา ๑๑๐ การประชุมเป็นอันระงับไป ถ้าการประชุมผู้ถือหุ้นนั้นมีใจเป็นการเรียกประชุมเพราะผู้ถือหุ้นร้องขอตามมาตรา ๑๑๐ ให้นัดประชุมใหม่ และให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

ผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันประชุม ในการประชุมครั้งหลังถัดมาผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่าสิบคน ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมได้

ความในมาตรานี้ให้นำมาใช้บังคับในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๑๔ ประธานกรรมการเป็นประธานของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ามีรองประธานกรรมการ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธาน ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการ หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๑๕ ประธานในที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีหน้าที่ควบคุมการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัทว่าด้วยการประชุม ในการนี้ต้องดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามลำดับระเบียบวาระที่กำหนดไว้ในหนังสือนัดประชุม เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติให้เปลี่ยนลำดับระเบียบวาระด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม

เมื่อที่ประชุมพิจารณาเสร็จตามวาระหนึ่งแล้ว ผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในหนังสือนัดประชุมอีกก็ได้

ในกรณีที่ที่ประชุมพิจารณาเรื่องตามลำดับระเบียบวาระไม่เสร็จตามวาระหนึ่งหรือพิจารณาเรื่องที่ผู้ถือหุ้นเสนอไม่เสร็จตามวาระสอง

แล้วแต่กรณี และจำเป็นต้องเลื่อนการพิจารณา ให้ที่ประชุมกำหนดสถานที่ วัน และเวลาที่จะประชุมครั้งต่อไป และให้คณะกรรมการส่งหนังสือนัดประชุมระบุสถานที่ วัน เวลา และระเบียบวาระการประชุมไปยังผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันประชุม ทั้งนี้ให้โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมในหนังสือพิมพ์ไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมด้วย

มาตรา ๑๑๖ การส่งหนังสือนัดประชุมตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ให้นำมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๗ ภายใต้บังคับหมวดนี้ มติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นนั้นให้ประกอบด้วยคะแนนเสียงดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีปกติ ให้ถือคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

(๒) ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

- (ก) การขายหรือโอนกิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่บุคคลอื่น
- (ข) การซื้อหรือรับโอนกิจการของบริษัทอื่นหรือบริษัทเอกชนมาเป็นของบริษัท
- (ค) การทำ แก้วใจ หรือเลิกสัญญาเกี่ยวกับการให้เข้ากิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญ การมอบหมาย

ให้บุคคลอื่นเข้าจัดการธุรกิจของบริษัทหรือการรวม
กิจการกับบุคคลอื่นโดยมีวัตถุประสงค์จะแบ่งกำไร
ขาดทุนกัน

(๓) ในกรณีที่บริษัทมีข้อบังคับกำหนดไว้ว่า มติของที่ประชุม
ผู้ถือหุ้นในเรื่องใดต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงเกินจำนวนที่กำหนดไว้ใน
(๑) หรือ (๒) ก็ให้เป็นไปตามนั้น

มาตรา ๑๑๘ ในการประชุมผู้ถือหุ้นครั้งใด ถ้าได้มีการนัดประชุม
หรือลงมติโดยไม่ปฏิบัติตาม ข้อบังคับของบริษัท หรือบทบัญญัติ
แห่งพระราชบัญญัติ ผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งจะร้องขอให้ศาลสั่งเพิกถอน
มติในการประชุมครั้งนั้นก็ได้ แต่ต้องร้องขอต่อศาลภายในหนึ่งเดือนนับ
แต่วันที่ที่ประชุมลงมติ

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นตาม
วรรคหนึ่ง ให้บริษัทแจ้งไปยังผู้ถือหุ้นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ศาลมี
คำพิพากษาลงที่สุด

หมวด ๘

บัญชีและรายงาน

มาตรา ๑๑๙ บริษัทต้องจัดทำและเก็บรักษาบัญชี ตลอดจน
งานการสอบบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๒๐ นอกจากการจัดทำบัญชีตามมาตรา ๑๑๙ บริษัท
ต้องจัดทำงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบสิบสอง
เดือนอันเป็นรอบบัญชีของบริษัทนั้น

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนต้องมีรายการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒๑ ในกรณีที่บริษัทยังมิได้รับชำระเงินค่าหุ้นเต็มจำนวนหุ้นที่จดทะเบียนไว้บริษัทต้องแสดงให้เห็นว่ามีทุนและจำนวนหุ้นจดทะเบียนเท่าใด หุ้นที่ออกจำหน่ายและได้รับชำระแล้วคิดเป็นเงินเท่าใด ในเอกสารของบริษัทดังต่อไปนี้

(๑) งบดุล

(๒) เอกสารอื่นที่แสดงฐานะการเงิน

มาตรา ๑๒๒ คณะกรรมการต้องจัดให้มีการทำงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุน ณ วันสิ้นสุดของรอบบัญชีของบริษัท เสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นในการประชุมสามัญประจำปีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนที่จัดทำตามวรรคหนึ่ง หรือจัดทำขึ้นในระหว่างรอบบัญชีเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติ คณะกรรมการต้องจัดให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนนั้นให้เสร็จก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา ๑๒๓ คณะกรรมการต้องจัดส่งเอกสารดังต่อไปนี้ให้ผู้ถือหุ้นพร้อมกับหนังสือนัดประชุมสามัญประจำปี

(๑) สำเนางบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้ว ตามมาตรา ๑๒๒ พร้อมทั้งรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี

(๒) เอกสารแสดงรายการตามมาตรา ๑๒๔ (๑) และ (๒) (ถ้ามี)

(๓) รายงานประจำปีของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๒๔ ในรายงานประจำปีของคณะกรรมการนี้ อย่างน้อยต้องปรากฏรายงานเกี่ยวกับ

(๑) ชื่อ สถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ประเภทธุรกิจ จำนวนและชนิดหุ้นทั้งหมดที่ออกจำหน่ายแล้วของบริษัท จำนวนและชนิดหุ้นของบริษัทที่อยู่ในบริษัทในเครือ (ถ้ามี) ลักษณะของบริษัทที่จะเป็นบริษัทในเครือให้เป็นที่ไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) ชื่อ สถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ประเภทธุรกิจ จำนวนและชนิดหุ้นทั้งหมดที่ออกจำหน่ายแล้ว จำนวนและชนิดหุ้นของบริษัทอื่นหรือบริษัทเอกชนที่บริษัทถือหุ้นอยู่เป็นจำนวนตั้งแต่ร้อยละสิบขึ้นไปของจำนวนหุ้นที่ออกจำหน่ายแล้วของบริษัทอื่นหรือบริษัทเอกชนนั้น (ถ้ามี)

(๓) สัญญาใด ๆ ที่บริษัททำขึ้นในระหว่างรอบบัญชี โดยมีกรรมการคนใดคนหนึ่งมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยทางอ้อม โดยระบุข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลักษณะของสัญญา ชื่อของกลุ่มสัญญาและส่วนได้เสียของกรรมการในสัญญานั้น (ถ้ามี)

(๔) ข้อตกลงใด ๆ ที่บริษัททำขึ้นในระหว่างรอบบัญชีโดยมีวัตถุประสงค์จะให้กรรมการคนใดคนหนึ่งได้รับหุ้น หุ้นกู้ หรือประโยชน์อย่างอื่นจากบริษัทหรือผู้อื่นโดยขแรงเหตุผลในการทำข้อตกลงนั้นพร้อมกับระบุชื่อกรรมการซึ่งเป็นผู้ได้รับหรือจะได้รับหุ้น หุ้นกู้ หรือประโยชน์อย่างอื่นนั้น (ถ้ามี)

(๕) หุ้นหรือหุ้นกู้ที่กรรมการแต่ละคนมีอยู่ในบริษัทและบริษัทในเครือโดยระบุจำนวนทั้งหมดและที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง ในระหว่างรอบบัญชี (ถ้ามี) และ

(๖) รายการอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒๕ ห้ามมิให้แบ่งเงินปันผลจากเงินประเภทอื่นนอกจากเงินกำไรในกรณีที่บริษัทยังมียอดขาดทุนสะสมอยู่ ห้ามมิให้แบ่งเงินปันผล

เงินปันผลนั้นให้แบ่งตามจำนวนหุ้น ๆ ละเท่า ๆ กัน เว้นแต่จะมีข้อบังคับกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในเรื่องหุ้นบุริมสิทธิ ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการอาจจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้เป็นครั้งคราวเมื่อเห็นว่าบริษัทกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้น

การจ่ายเงินปันผลนั้นให้กระทำภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการลงมติ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ถือหุ้นกับให้โฆษณาคำบอกกล่าวการจ่ายเงินปันผลนั้นในหนังสือพิมพ์ด้วย

มาตรา ๑๒๖ บริษัทต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดเงินขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของทุนจดทะเบียน เว้นแต่บริษัทจะมีข้อบังคับหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้ต้องมีทุนสำรองมากกว่านั้น

มาตรา ๑๒๗ ในกรณีที่บริษัทยังจำหน่ายหุ้นไม่ครบตามจำนวนที่จดทะเบียนไว้หรือบริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนแล้ว บริษัทจะจ่ายเงินปันผลทั้งหมดหรือบางส่วน โดยออกใบหุ้นสามัญใหม่ให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นก็ได้ ทั้งนี้ ภายใต้บังคับ
 มาตรา ๑๕

มาตรา ๑๒๘ ในกรณีที่บริษัทจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๖ หรือมาตรา ๑๒๗ เป็นเหตุให้เจ้าหนี้ของบริษัทเสียเปรียบ เจ้าหนี้จะฟ้องผู้ถือหุ้นให้คนเงินปันผลที่ได้รับไปแล้วก็ได้ โดยต้องฟ้องภายในหนึ่งนับแต่วันທີ່ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติ แต่ผู้ถือหุ้นคนใดได้รับเงินปันผลไปแล้วโดยสุจริต จะบังคับให้คนเงินไม่ได้

มาตรา ๑๒๙ เมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว บริษัทจะโอนเงินสำรองอื่นที่มีใช้ทุนสำรองตามมาตรา ๖๔ หรือมาตรา ๑๒๖ เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทก็ได้

มาตรา ๑๓๐ ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดจำนวนเงินค่าสอบบัญชีของบริษัททุกปี ในการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีจะแต่งตั้งผู้สอบบัญชีคนเดิมอีกก็ได้

มาตรา ๑๓๑ ผู้สอบบัญชีต้องไม่เป็นกรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ใด ๆ ของบริษัท

มาตรา ๑๓๒ นอกจากการออกจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ผู้สอบบัญชีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๑
- (๔) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ออกตามมาตรา ๑๓๔
- (๕) ศาลมีคำสั่งให้ออก

มาตรา ๑๓๓ ถ้าตำแหน่งผู้สอบบัญชีว่างลงระหว่างปี ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการที่ตำแหน่งผู้สอบบัญชีว่างลง

ในกรณีที่คณะกรรมการยังมีได้นัดประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อแต่งตั้งผู้สอบบัญชีแทนในตำแหน่งที่ว่างลง ผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งจะทำหนังสือขอให้คณะกรรมการนัดประชุมผู้ถือหุ้นก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากผู้ถือหุ้น

ผู้สอบบัญชีซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณีอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๓๔ ถ้าผู้สอบบัญชีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ คณะกรรมการจะจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้อื่นเป็นผู้สอบบัญชีแทนก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการยังมิได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้ถือหุ้นซึ่งมีจำนวนตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๐ จะเข้าช่อกันทำหนังสือขอให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้อื่นเป็นผู้

สอบบัญชีแทนผู้สอบบัญชีดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลโดยละเอียดก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากผู้ถือหุ้น

ผู้สอบบัญชีสมาชิกเขาขอเท็จจริง หรือจะทำการแจ้งเป็นหนังสือเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นก็ได้

ในกรณีที่ประชุมผู้ถือหุ้นมติให้ผู้สอบบัญชีออกจากตำแหน่งให้ที่ประชุมพิจารณาและลงมติแต่งตั้งผู้สอบบัญชีคนใหม่พร้อมทั้งกำหนดจำนวนเงินค่าสอบบัญชีของบริษัทด้วย และให้นำมาตรา ๑๓๓ วรรคสามมาใช้บังคับแก่ผู้สอบบัญชีคนใหม่โดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๕ ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบบัญชี เอกสารและหลักฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับรายได้รายจ่าย ตลอดจนทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทได้ในระหว่างเวลาทำการของบริษัท ในการนี้ให้มียอำนาจสอบถามกรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง ผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ใดๆ ของบริษัท และตัวแทนของบริษัทรวมทั้งให้ขอเท็จจริงหรือส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของบริษัทได้

มาตรา ๑๓๖ ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีตามกฎหมายว่าด้วยการสอบบัญชี

มาตรา ๑๓๗ งบดุล บัญชีกำไรขาดทุน และรายงานของผู้สอบบัญชีของบริษัทต้องทำเป็นภาษาไทย โดยคัดพิมพ์หรือตีพิมพ์

มาตรา ๑๓๘ ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่เข้าร่วมประชุมในการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัททุกครั้งที่มีการพิจารณางบดุล บัญชีกำไรขาดทุน และ

ปัญหาเกี่ยวกับบัญชีของบริษัทเพื่อข้แจ้งการตรวจสอบบัญชีต่อผู้ถือหุ้น และให้บริษัทจัดส่งรายงานและเอกสารของบริษัทที่ผู้ถือหุ้นจะพึงได้รับ ในการประชุมผู้ถือหุ้นครั้งนั้นแก่ผู้สอบบัญชีด้วย

มาตรา ๑๓๕ ผู้ถือหุ้นมีสิทธิขอตรวจบุคคล บัญชีกำไรขาดทุน และรายงานของผู้สอบบัญชีของบริษัท ได้ทุกเวลาในระหว่างเวลาทำการของบริษัท และจะขอให้บริษัทส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวพร้อมด้วยคำรับรองว่าถูกต้องก็ได้ ในการนี้บริษัทอาจเรียกค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัท

มาตรา ๑๔๐ บริษัทต้องจัดส่งรายงานประจำปีพร้อมกับสำเนางบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนให้ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติแล้ว และสำเนารายงานการประชุมผู้ถือหุ้นเฉพาะที่เกี่ยวกับการอนุมัติงบดุล การจัดสรรกำไรและการแบ่งเงินปันผล โดยมีผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัทลงลายมือชื่อรับรองว่าถูกต้องไปยังนายทะเบียน สำหรับงบดุลนั้นบริษัทต้องโฆษณาให้ประชาชนทราบทางหนังสือพิมพ์ที่กำหนดเวลาอย่างน้อยหนึ่งวันด้วย ทั้งนี้ ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติ

หมวด ๕

การตรวจสอบ

มาตรา ๑๔๑ ผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด หรือผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด จะเข้าชอกันทำคำขอ เป็นหนังสือให้นาย

ทะเบียนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบเพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัท ตลอดจนตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการด้วยก็ได้

ในคำขอตามวรรคหนึ่ง ผู้ขอต้องระบุประเด็นที่จะให้ตรวจสอบ โดยแจ้งชัดพร้อมกับแจ้งชื่อและสถานที่อยู่ของผู้ถือหุ้นคนหนึ่งเป็นตัวแทนด้วย

นายทะเบียนต้องคำสั่งแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งผู้ตรวจสอบ และแจ้งคำสั่งนั้นเป็นหนังสือให้ตัวแทนผู้ถือหุ้นตามวรรคสองและบริษัททราบภายในสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง

ในคำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ นายทะเบียนต้องระบุประเด็นที่จะให้ตรวจสอบโดยแจ้งชัด

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่แต่งตั้งผู้ตรวจสอบหรือไม่มีคำสั่งภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม หรือระบุประเด็นที่จะให้ตรวจสอบน้อยกว่าหรือแตกต่างไปจากคำขอ ผู้ถือหุ้นดังกล่าวคนหนึ่งจะขอให้ศาลสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจสอบหรือระบุประเด็นที่จะให้ตรวจสอบเพิ่มเติม หรือแก้ไขประเด็นแล้วแต่กรณีก็ได้ โดยต้องขอภายในสิบวันนับแต่วันที่ตัวแทนผู้ถือหุ้นได้รับทราบคำสั่ง หรือนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาตามวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔๒ นายทะเบียนจะแต่งตั้งผู้ตรวจสอบเพื่อดำเนินการตรวจสอบบริษัทใดเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า

(๑) บริษัทได้กระทำการเพิกถอนเจ้าหนี้ของบริษัท หรือถอน โดยที่รู้อยู่ว่าไม่สามารถจะชำระคืนได้

(๒) บริษัทฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ หรือแจ้ง ข้อความที่เป็นเท็จในการขอจดทะเบียน ในงบดุลหรือบัญชีกำไรขาดทุน หรือในรายงานทบทวนนายทะเบียนหรือที่เปิดเผยแก่ประชาชนทั่วไป

(๓) กรรมการหรือพนักงานชั้นบริหารของบริษัทดำเนินการผิด วัตถุประสงค์ของบริษัทหรือกระทำการทุจริตต่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นของบริษัท

(๔) มีการกระทำความผิดเป็นการทำให้ผู้ถือหุ้นฝ่ายข้างน้อยเสียเปรียบ โดยไม่เป็นธรรม

(๕) การบริหารกิจการของบริษัทอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ผู้ถือหุ้น

ในคำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ นายทะเบียนต้องระบุประเด็นที่จะให้ ตรวจสอบโดยแจ้งชัดและมีหนังสือแจ้งให้บริษัททราบ

มาตรา ๑๔๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ ผู้ตรวจสอบมีอำนาจดังนี้

(๑) เข้าไปในสำนักงานและสถานที่ใด ๆ ของบริษัทระหว่างเวลา ทำการของบริษัท

(๒) สั่งกรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง ผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ใด ๆ ของบริษัทและตัวแทนของบริษัท และผู้สอบบัญชี รวมทั้งบุคคลซึ่งเคย ดำรงตำแหน่งหรือมีหน้าที่ดังกล่าวและพ้นจากตำแหน่งหรือหน้าท้น ไม่เกินหนึ่งปีมาให้ถ้อยคำ

(๓) ส่งให้บุคคลตาม (๒) แสดงหรือส่งบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของบริษัทที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน เพื่อตรวจสอบ

ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบพิจารณาเห็นว่า ในการตรวจสอบตามที่ได้รับแต่งตั้งนั้นมีความจำเป็นต้องตรวจสอบบริษัทอื่น หรือบริษัทเอกชน ตามมาตรา ๑๒๔ (๑) และ (๒) ด้วย เพราะมีกรณีเกี่ยวเนื่องกัน ผู้ตรวจสอบต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนก่อนจึงจะมีอำนาจตรวจสอบบริษัทนั้นเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องนั้นได้ด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ผู้ตรวจสอบเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

มาตรา ๑๔๔ ผู้ตรวจสอบต้องทำรายงานผลการตรวจสอบพร้อมด้วยความเห็นเสนอนายทะเบียนภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ถ้าไม่สามารถกระทำการให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ตรวจสอบต้องรายงานการตรวจสอบต่อนายทะเบียนทุกสองเดือน

มาตรา ๑๔๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบแล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ส่งสำเนารายงานนั้นไปยังบริษัทและส่งไปยังผู้ถือหุ้นซึ่งประสงค์จะได้รายงานนั้นด้วย ทั้งนี้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน

(๒) แจ้งต่อเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

(๓) ส่งให้บริษัทดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ

(๔) แจกเป็นหนังสือต่อเจ้าหนี้หรือบุคคลซึ่งอาจได้รับความเสียหายตามที่ปรากฏจากรายงานการตรวจสอบ

มาตรา ๑๔๖ ในกรณีที่บริษัทได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากนายทะเบียน คณะกรรมการต้องเสนอรายงานผลการตรวจสอบนั้นให้ผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมคราวถัดไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันได้รับรายงาน

มาตรา ๑๔๗ ถ้าใช้จ่ายในการตรวจสอบบริษัทนั้น ให้บุคคลดังต่อไปนี้ทดรองจ่ายไปก่อนคือ

(๑) ผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ขอให้นายทะเบียนหรือศาลแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ

(๒) นายทะเบียน ในกรณีที่มีการตรวจสอบตามมาตรา ๑๔๒

มาตรา ๑๔๘ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบเป็นไปดังที่ประสงค์จะตรวจสอบทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บริษัทรับผิดชอบใช้ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบที่บุคคลตามมาตรา ๑๔๗ ได้ออกทดรองจ่ายไป

หมวด ๑๐

การเพิ่มทุนและการลดทุน

มาตรา ๑๔๙ บริษัทจะเพิ่มทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วได้ โดยการออกหุ้นใหม่เพิ่มขึ้น

การออกหุ้นเพิ่มตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้นี้ เมื่อ

(๑) หุ้นทั้งหมดได้ออกจำหน่ายและได้รับชำระเงินค่าหุ้นครบถ้วนแล้ว

(๒) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด และ

(๓) นำสินทรัพย์จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมลงมติดังกล่าว

ทั้งนี้ ให้นำหมวด ๓ และหมวด ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๐ หุ้นที่เพิ่มขึ้นตามมาตรา ๑๔๕ จะเสนอขายทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ และจะเสนอขายให้แก่ผู้ถือหุ้นตามส่วนจำนวนที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนมีอยู่แล้วก่อน หรือจะเสนอขายต่อประชาชนหรือบุคคลอื่นไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ ทั้งนี้ ให้กระทำโดยมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๑๔๕ รวมทั้งการกำหนดราคา เหตุผลในการกำหนดราคาและเงื่อนไขในการเสนอขายหุ้นนั้นด้วย

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๑ เมื่อบริษัทจำหน่ายหุ้นที่เพิ่มได้บางส่วนแล้ว บริษัทจะขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วต่อนายทะเบียนโดยแบ่งออกเป็นงวด งวดละไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของจำนวนหุ้นที่เสนอขายก็ได้ แต่ต้องกำหนดไว้ในหนังสือขออนุญาต

นอกจากกรณีขออนุญาตไว้ในวรรคหนึ่งแล้ว ให้บริษัทขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้ว ภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าหุ้นครบตามจำนวนที่เสนอขาย และ

(๒) ภายในสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบบัญชี

ในการขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วตามมาตรา ๕ บริษัทต้องส่งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทเฉพาะผู้ถือหุ้นที่เพิ่ม โดยระบุชื่อ สัญชาติ ที่อยู่ จำนวนหุ้นที่ถือและเลขหมายหุ้นไปด้วย

มาตรา ๑๕๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ (๓) บริษัทจะลดทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วได้โดยการลดจำนวนหุ้น

การลดจำนวนหุ้นตามวรรคหนึ่งเป็นจำนวนเท่าใด และด้วยวิธีการอย่างไรจะกระทำได้ เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด ทั้งบริษัทต้องนำมตินั้นไปขอจดทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่ประชุมลงมติ

มาตรา ๑๕๓ ในกรณีที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ลดทุน โดยวิธีตัดหุ้นจดทะเบียนที่ยังมิได้นำออกจำหน่ายหรือยังจำหน่ายไม่ได้ ให้บริษัทขอจดทะเบียนลดทุนภายในสิบวันนับแต่วันที่ประชุมลงมติ

มาตรา ๑๕๔ บริษัทต้องมีหนังสือแจ้งมติการลดทุนไปยังเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่บริษัททราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติ โดยกำหนดเวลาให้ส่งคำคัดค้านภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมตินั้น และให้บริษัทโฆษณามตินั้นทางหนังสือพิมพ์ภายในกำหนดเวลาสิบวันนับด้วย

เล่ม ๙๕ ตอนที่ ๑๔๙ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

ถ้ามีการคัดค้าน บริษัทจะลดทุนมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้
ประกันเพื่อหนนนแล้ว

มาตรา ๑๕๕ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๒ และมาตรา
๑๕๔ แล้ว ให้บริษัทขอจดทะเบียนลดทุนต่อนายทะเบียนภายในกำหนด
เวลาดังต่อไปนี้

(๑) สามเดือนนับแต่วันที่ได้ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติ ในกรณีที่ไม่มี
เจ้าหนี้คัดค้าน หรือ

(๒) สิบสัปดาห์นับแต่วันที่ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้ ใน
กรณีที่มีเจ้าหนี้คัดค้าน

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๕๑ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๖ เมื่อบริษัทได้ดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุน
ชำระแล้วตามมาตรา ๑๕๑ หรือจดทะเบียนลดทุนตามมาตรา ๑๕๓ หรือ
มาตรา ๑๕๕ แล้ว ให้บริษัทแจ้งแก่ผู้ถือหุ้นเป็นหนังสือและประกาศ
โฆษณาในหนังสือพิมพ์อย่างน้อยหนึ่งฉบับภายในสิบสัปดาห์นับแต่วันที่
จดทะเบียนเพิ่มทุนหรือลดทุน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕๗ ในกรณีที่เจ้าหนี้คนใดมิได้คัดค้านการลดทุนของ
บริษัทภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๕๔ เพราะไม่ทราบมติการลดทุน
และเหตุที่ไม่ทราบนั้นมิได้เป็นความผิดของเจ้าหนี้คนนั้น ถ้าเจ้าหนี้คนนั้น
ประสงค์จะให้ผู้ถือหุ้นซึ่งได้รับเงินค่าหุ้นคืนแล้วต้องรับผิดชอบต่อตนในจำนวน
เงินที่ได้รับคืนไปด้วย ต้องฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้จดทะเบียน
ลดทุน

หมวด ๑๑

หุ้นกู้

มาตรา ๑๕๘ บริษัทจะกู้เงินโดยการออกหุ้นกู้เพื่อเสนอขายให้แก่ประชาชนได้โดยที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด และนำมติดินนไปขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมลงมติ

ให้นำหมวด ๓ มาใช้บังคับแก่การออกหุ้นกู้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๙ จำนวนเงินที่บริษัทกู้ตามมาตรา ๑๕๘ จะต้องไม่เกินมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของบริษัทตามที่ปรากฏในงบดุลประจำปีสุดท้ายก่อนถึงวันที่จะออกหุ้นกู้

มูลค่าสินทรัพย์สุทธิตามวรรคหนึ่งหมายความว่า ทุนชำระแล้วรวมกับทุนสำรองและกำไรที่เหลือจากการจัดสรร (ถ้ามี) หักด้วยผลขาดทุนสะสม (ถ้ามี)

มาตรา ๑๖๐ ในกรณีที่บริษัทออกหุ้นกู้ไปแล้ว บริษัทจะกู้เงินโดยออกหุ้นกู้ใหม่อีกไม่ได้ เว้นแต่จะได้จำหน่ายและได้รับเงินค่าหุ้นกู้ที่ได้ออกจนครบตามจำนวนที่จดทะเบียนแล้ว

มาตรา ๑๖๑ หุ้นกู้ของบริษัทต้องมีมูลค่าไม่น้อยกว่าฉบับละหนึ่งร้อยบาทโดยชำระเป็นเงิน และผู้ซื้อจะขอหักกลบลบหนักกับบริษัทมิได้

มาตรา ๑๖๒ บริษัทต้องดำเนินการเรียกให้ผู้ถือหุ้นชำระเงินค่าหุ้นกู้ภายในเวลาที่ระบุไว้ในหนังสือชวน และออกใบหุ้นกู้ให้แก่

บุคคลซึ่งชำระเงินแล้วภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับเงินค่าหุ้นก็ครบถ้วนแล้ว

ห้ามมิให้ออกใบหุ้นกู้ให้แก่บุคคลใดจนกว่าจะได้จดทะเบียนการออกหุ้นกู้ และบุคคลนั้นได้ชำระเงินค่าหุ้นก็ครบถ้วนแล้ว

ใบหุ้นกู้ออกโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสองเป็นโมฆะ

การใช้ทรัพย์สินของบริษัทเป็นหลักประกันหนี้ภายหลังจดทะเบียนการออกหุ้นกู้ครั้งใด ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นกู้ของบริษัทในครั้งนั้น และก่อนหน้านั้น

มาตรา ๑๖๓ ใบหุ้นกู้อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อบริษัท

(๒) เลขทะเบียนบริษัท และวันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน

บริษัท

(๓) จำนวนทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้ว

(๔) จำนวนเงินที่ออกหุ้นกู้

(๕) วันเดือนที่จดทะเบียนการออกหุ้นกู้

(๖) ชื่อผู้ถือหุ้นกู้ หรือคำแถลงว่าได้ออกหุ้นกู้นั้นให้แก่ผู้ถือ

(๗) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้นกู้ จำนวนหุ้นกู้ และจำนวนเงิน

อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลาการกู้

(๘) วิธีการ เวลา และสถานที่สำหรับการชำระดอกเบี้ยหุ้นกู้

และการไถ่ถอนหุ้นกู้

(๙) สิทธิของผู้ถือหุ้นกู้ในกรณีบริษัทมีหนี้ก่อนการออกหุ้นกู้

(๑๐) วิธีการแปลงหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญ (ถ้ามี)

(๑๑) ลายมือชื่อกรรมการอย่างน้อยหนึ่งคน

(๑๒) วันเดือนปีที่ออกหุ้นกู้

มาตรา ๑๖๔ ในกรณีที่บริษัทออกหุ้นกู้ทั้งชนิดระบุชื่อผู้ถือ และชนิดไม่ระบุชื่อผู้ถือ ผู้ถือหุ้นกู้ชนิดหนึ่งมีสิทธิขอเปลี่ยนเป็นหุ้นกู้ชนิดหนึ่งได้ เมื่อได้ส่งมอบใบหุ้นกู้ของตนถือให้แก่บริษัทแล้ว และให้บริษัทออกใบหุ้นกู้ให้ใหม่ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันส่งมอบ

ให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การโอนหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ โดยอนุโลม ส่วนการโอนหุ้นชนิดไม่ระบุชื่อผู้ถือ ให้กระทำโดยการส่งมอบใบหุ้นกู้ให้แก่ผู้รับโอน

มาตรา ๑๖๕ บริษัทต้องจัดให้มีทะเบียนผู้ถือหุ้นกู้ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้นกู้ จำนวนหุ้นกู้ และจำนวนเงิน

(๒) วันชำระดอกเบี้ยหุ้นกู้

(๓) วันที่ถอนหุ้นกู้

ในกรณีที่ออกหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือต้องมีรายการชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของผู้ถือหุ้นกู้ และวันเดือนปีที่เบนหรือขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้นกู้ด้วย

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๒

การควบบริษัท

มาตรา ๑๖๖ บริษัทตั้งแต่สองบริษัทขึ้นไป หรือบริษัทกับบริษัท
เอกชนจะควบกันเป็นบริษัทก็ได้ โดยที่ประชุมผู้ถือหุ้นของแต่ละบริษัท
ที่จะควบกันลงมติด้วยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนหุ้นที่
จำหน่ายได้ทั้งหมด

ในกรณีที่มีผู้ถือหุ้นคัดค้านการควบบริษัท บริษัทต้องจัดให้มีผู้ซื้อ
หุ้นของผู้ถือหุ้นดังกล่าวในราคาตามมูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนหรือราคา
ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ครั้งสุดท้ายสุดแต่ราคาใดจะสูงกว่า ถ้าผู้ถือหุ้น
นั้นไม่ยอมขายภายในสิบสี่วันนับแต่วันได้รับคำเสนอขอซื้อให้บริษัท
ดำเนินการควบบริษัทต่อไปได้ และให้ถือว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวนั้นเป็นผู้ถือ
หุ้นของบริษัทที่ควบกันแล้ว

มาตรา ๑๖๗ บริษัทต้องมีหนังสือแจ้งมติการที่จะควบกันกับ
บริษัทอื่นไปยังเจ้าหนี้ของบริษัท และให้นำมาตรา ๑๕๔ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

มาตรา ๑๖๘ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖๗ แล้ว ให้
ประธานกรรมการของบริษัทที่จะควบกันเรียกประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท
นั้น ๆ ให้มาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) จัดสรรหุ้นของบริษัทที่ควบกันให้แก่ผู้ถือหุ้น
- (๒) ชื่อของบริษัทที่ควบกัน โดยจะใช้ชื่อใหม่หรือจะใช้ชื่อเดิม
ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบกันก็ได้

(๓) วัตถุประสงค์ของบริษัทที่ควบกัน

(๔) ทุนของบริษัทที่ควบกัน โดยจะต้องมีทุนไม่น้อยกว่าทุนชำระแล้วของบริษัทที่จะควบกันทั้งหมดรวมกัน และถ้าบริษัทที่จะควบกันได้นำหุ้นออกจำหน่ายครบตามจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้ว จะเพิ่มทุนในคราวเดียวกันก็ได้

(๕) หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทที่ควบกัน

(๖) ขอบบังคับของบริษัทที่ควบกัน

(๗) เลือกตั้งกรรมการบริษัทที่ควบกัน

(๘) เลือกตั้งผู้สอบบัญชีบริษัทที่ควบกัน

(๙) เรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นในการควบบริษัท (ถ้ามี)

ทั้งนี้ ต้องดำเนินการประชุมให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่บริษัทใดบริษัทหนึ่งได้ลงมติให้ควบกันเป็นรายหลังสุด เว้นแต่ที่ประชุมตามมาตราลงมติให้ขยายเวลาออกไป แต่เมื่อรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๑๖๕ ในการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันตามมาตรา ๑๖๔ ให้นับบทบัญญัติว่าด้วยการนั้น ๆ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่บทบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

(๑) สถานที่ที่จะใช้เป็นที่ประชุมต้องอยู่ในท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบกัน

(๒) ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดของบริษัทที่จะควบกันมาประชุม จึงจะเป็นองค์ประชุม

(๓) ให้ผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

(๔) การวินิจฉัยข้อหาของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมตาม (๒)

มาตรา ๑๗๐ คณะกรรมการบริษัทเดิมต้องส่งมอบกิจการทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของบริษัทให้แก่คณะกรรมการบริษัทที่ควบกันแล้วภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๖๘

มาตรา ๑๗๑ คณะกรรมการบริษัทที่ควบกันแล้วต้องขอจดทะเบียนการควบบริษัทพร้อมกันยื่นหนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับที่ประชุมตามมาตรา ๑๖๘ ได้อนุมัติแล้วก่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๖๘ และให้นำมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบบริษัทแล้วให้บริษัทเดิมหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล และให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน

มาตรา ๑๗๓ บริษัทที่ควบกันและจดทะเบียนแล้วย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบริษัทเหล่านั้นทั้งหมด

หมวด ๑๓

การเลิกบริษัท

มาตรา ๑๑๔ เมื่อมีเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ให้ดำเนินการเลิกบริษัท

(๑) เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้เลิกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(๒) เมื่อบริษัทล้มละลาย

(๓) เมื่อศาลมีคำสั่งให้เลิกบริษัทตามมาตรา ๑๑๕ และคำสั่งนั้นถึงที่สุดแล้ว

(๔) เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งเพิกถอนทะเบียนตามมาตรา ๒๐๘ และคำสั่งนั้นถึงที่สุดแล้ว

ในการประชุมตาม (๑) ต้องมีผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด และมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๑๕ ผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะร้องขอให้ศาลสั่งเลิกบริษัทได้เมื่อมีเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมจัดตั้งบริษัท หรือการจัดทำรายงานการจัดตั้งบริษัท หรือคณะ

กรรมการบริษัท^{๑๔} หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการชำระเงิน
ค่าหุ้น การโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่บริษัทเพื่อชำระค่าหุ้น การจัดทำ
บัญชีรายข้อผู้ถือหุ้น หรือการจดทะเบียนบริษัท

(๒) บริษัทผู้ถือหุ้นซึ่งไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕

(๓) กิจการของบริษัท หากทำไปจะมีแต่ขาดทุนและไม่มีหวังจะ
กลับฟื้นตัวได้อีก

ในกรณีตาม (๑) และ (๒) ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัท
แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาอันสมควรหรือจะร้องขอให้ศาลสั่ง
เลิกบริษัทก็ได้

เมื่อมีการร้องขอให้ศาลสั่งในกรณีตาม (๑) หรือ (๒) ศาลจะสั่ง
ให้บริษัทแก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายภายในเวลาที่กำหนด แต่
ไม่เกินหกเดือนแทนการสั่งเลิกบริษัทก็ได้

มาตรา ๑๑๖ ในการเลิกหรือสั่งเลิกบริษัท ที่ประชุมผู้ถือหุ้น
นายทะเบียน หรือศาล แล้วแต่กรณี ต้องแต่งตั้งและกำหนดค่าตอบแทน
ผู้ชำระบัญชีและผู้สอบบัญชีในคราวเดียวกันด้วย

มาตรา ๑๑๗ เมื่อมีการเลิกบริษัท ให้คณะกรรมการส่งมอบ
ทรัพย์สิน บัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทั้งหมดของบริษัทให้แก่
ผู้ชำระบัญชีภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลิก

มาตรา ๑๑๘ การเลิกบริษัทให้มีผลนับแต่วันที่นายทะเบียนรับ
จดทะเบียนเลิกบริษัท แต่ถ้าวการชำระบัญชียังไม่เสร็จ ให้ถือว่าบริษัทยัง
คงดำรงอยู่เท่าเวลาจำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

หมวด ๑๔

การชำระบัญชี

มาตรา ๑๗๕ ในกรณีที่บริษัทเลิกโดยเหตุอื่นนอกจากเหตุล้มละลายให้จัดการชำระบัญชีตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้

มาตรา ๑๘๐ ผู้ชำระบัญชีมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการงานของบริษัทเฉพาะที่จำเป็นเพื่อชำระสะสางกิจการงานที่ค้างอยู่ให้เสร็จสิ้นไป แต่ห้ามมิให้ดำเนินกิจการขึ้นใหม่

(๒) เก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สินที่บริษัทมีสิทธิจะได้รับจากบุคคลอื่น

(๓) ดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีแพ่งหรือคดีอาญาหรือประนีประนอมยอมความในเรื่องใด ๆ ในนามของบริษัท

(๔) ชำระหนี้ในนามของบริษัท

(๕) เรียกประชุมผู้ถือหุ้น

(๖) แ่่งเงินหรือทรัพย์สินที่เหลืออยู่ภายหลังการชำระหนี้ให้แก่ผู้ถือหุ้น

(๗) ดำเนินการตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม

(๘) ดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น

ในกรณีที่ผู้ชำระบัญชีดำเนินการกิจการตาม (๑) เกินความจำเป็น จนเป็นเหตุให้เกิดการขาดทุนขึ้น ผู้ชำระบัญชีต้องรับผิดชอบบริษัทในส่วนที่ขาดทุนนั้น

มาตรา ๑๘๑ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับการแต่งตั้ง ผู้ชำระบัญชีต้อง

- (๑) ขอดจดทะเบียนเป็นผู้ชำระบัญชี
- (๒) ขอดจดทะเบียนเลิกบริษัท
- (๓) ประกาศโฆษณาการเลิกบริษัทให้ประชาชนทราบโดยทางหนังสือพิมพ์

มาตรา ๑๘๒ ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันได้รับการแต่งตั้ง ผู้ชำระบัญชีต้อง

- (๑) แจกเป็นหนังสือให้เจ้าหนี้ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีและเอกสารของบริษัทยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชีภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง
- (๒) แจกเป็นหนังสือให้ลูกหนี้ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีและเอกสารของบริษัทชำระหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

มาตรา ๑๘๓ ก่อนชำระบัญชีเสร็จ ผู้ชำระบัญชีและผู้สอบบัญชีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ถอดถอน
- (๔) ศาลสั่งถอดถอน

เมื่อผู้ชำระบัญชีหรือผู้สอบบัญชีซึ่งที่ประชุมผู้ถือหุ้น นายทะเบียน หรือศาลแต่งตั้งตาย หรือลาออก ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้น นายทะเบียน หรือ

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

ศาล แล้วแต่กรณี แต่งตั้งผู้โอนเป็นผู้ชำระบัญชีหรือผู้สอบบัญชีแทน และให้นำมาตรา ๑๘๑ (๑) มาใช้บังคับแก่ผู้ชำระบัญชีซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ด้วย

มาตรา ๑๘๔ เมื่อมีเหตุอันสมควร ผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะเรียกประชุมผู้ถือหุ้นและขอให้ประชุมผู้ถือหุ้นตลอดจนผู้ชำระบัญชีหรือผู้สอบบัญชีเพื่อผู้ถือหุ้นแต่งตั้งไว้แล้วและแต่งตั้งผู้โอนแทนเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้าผู้ชำระบัญชีหรือผู้สอบบัญชีนั้นเป็นผู้ซึ่งนายทะเบียนหรือศาลเป็นผู้แต่งตั้งผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งจะร้องขอให้ศาลถอดถอนก็ได้

ในกรณีที่นายทะเบียนพิจารณาเห็นสมควร จะร้องขอให้ศาลถอดถอนผู้ชำระบัญชีหรือผู้สอบบัญชี และแต่งตั้งผู้โอนแทนเมื่อใดก็ได้

มาตรา ๑๘๕ ผู้ชำระบัญชีต้องจัดทำงบดุล และบัญชีกำไรขาดทุนของบริษัทตั้งแต่วันเริ่มต้นรอบบัญชีจนถึงวันที่บริษัทเลิก และส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

ผู้สอบบัญชีต้องตรวจสอบงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนดังกล่าว พร้อมทั้งทำรายงานการตรวจสอบบัญชีให้เสร็จและส่งให้ผู้ชำระบัญชีภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันได้รับจากผู้ชำระบัญชี และผู้ชำระบัญชีต้องเสนอให้ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันได้รับจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๑๘๖ ผู้ชำระบัญชีต้องส่งสำเนางบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติแล้ว พร้อมด้วยสำเนารายงานการ

ประชุมผู้ถือหุ้นก่อนมติของบุคคลและบัญชีกำไรขาดทุนนั้นให้นายทะเบียน
ภายในสิบวันนับแต่วันทบทวนบัญชีผู้ถือหุ้นอนุมัติ

มาตรา ๑๘๑ ข้อจำกัดอำนาจใดๆ ของผู้ชำระบัญชีนั้น จะยกเว้น
เป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริตมิได้

มาตรา ๑๘๒ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีหลายคน ผู้ชำระ
บัญชีแต่ละคนจะกระทำการใด ๆ โดยลำพังมิได้ เว้นแต่ที่ประชุมผู้ถือหุ้น
นายทะเบียน หรือศาลจะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในเวลาแต่งตั้งผู้ชำระ
บัญชี และผู้ชำระบัญชีได้ขอจดทะเบียนไว้แล้วพร้อมกับการขอจดทะเบียน
เลิกบริษัท

มาตรา ๑๘๓ ผู้ชำระบัญชีต้องจัดการชำระค่าธรรมเนียม ค่าภาระ
คิดค้นและค่าใช้จ่ายซึ่งต้องเสียในการชำระบัญชีตามลำดับก่อนหลัง
รายวัน

มาตรา ๑๘๔ ถ้าเจ้าหนี้ของบริษัทมิได้ยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี
ให้ผู้ชำระบัญชีวางเงินเท่าจำนวนหนี้ตามที่ปรากฏในบัญชีและเอกสาร
หลักฐานของบริษัทไว้ ณ สำนักงานวางทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยวาง
ทรัพย์สินแทนชำระหนี้ และให้ผู้ชำระบัญชีประกาศโฆษณาให้เจ้าหนี้
ทราบโดยทางหนังสือพิมพ์

บรรดาเงินที่วางไว้ ณ สำนักงานวางทรัพย์สินนั้น ถ้าเจ้าหนี้มิได้เรียก
เอาภายในห้าปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๑๕๑ ในกรณีที่ผู้ชำระบัญชีเห็นว่าจำเป็นแก่การชำระบัญชี หรือเมื่อเจ้าหนี้ของบริษัทร้องขอ ผู้ชำระบัญชีจะเรียกเจ้าหนี้ของบริษัทมา ประชุมร่วมกันกับผู้ชำระบัญชี เพื่อพิจารณากิจการและฐานะการเงินของ บริษัท และทำความเข้าใจในเรื่องที่จะชำระหนี้ได้

ความตกลงในเรื่องการชำระหนี้แต่เพียงบางส่วนหรือโดยวิธีอันใด ย่อมมีผลผูกพันเฉพาะเจ้าหนี้ที่ตกลงยินยอมด้วย

มาตรา ๑๕๒ เมื่อได้ชำระหนี้ทั้งหมดของบริษัทแล้ว ถ้ายังมี ทรัพย์สินเหลืออยู่อีก ให้ผู้ชำระบัญชีแบ่งทรัพย์สินนั้นระหว่างผู้ถือหุ้นตาม ส่วนของหุ้นที่แต่ละคนถือ เว้นแต่จะมีข้อตกลงไว้เป็นอย่างอื่นในข้อบังคับ ของบริษัทในเรื่องหุ้นบุริมสิทธิ

มาตรา ๑๕๓ ถ้าผู้ชำระบัญชีได้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ใน หมวดนี้แล้วเห็นว่าทรัพย์สินของบริษัทยังไม่พอชำระหนี้และไม่สามารถ ทำความตกลงประนีประนอมหนี้กับเจ้าหนี้ทั้งหมดได้ ให้ผู้ชำระบัญชีร้องขอต่อ ศาลเพื่อสั่งให้บริษัทนั้นล้มละลาย

มาตรา ๑๕๔ ผู้ชำระบัญชีต้องจัดทำรายงานการชำระบัญชีพร้อมกับบัญชีรับจ่ายในการชำระบัญชี เสนอต่อนายทะเบียนทุกกระยะสามเดือน นับแต่วันได้รับการแต่งตั้งจนกว่าจะเสร็จการชำระบัญชี

รายงานการชำระบัญชีและบัญชีรับจ่ายในการชำระบัญชี ต้องทำ ตามแบบและมีรายการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ถ้าปรากฏว่ามีข้อบกพร่องในการชำระบัญชี นายทะเบียนมีอำนาจ สั่งให้ผู้ชำระบัญชีแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวได้ ในการชำระบัญชี

ต้องดำเนินการแก้ไขและรายงานให้นายทะเบียนทราบภายในเวลาที่
 นายทะเบียนกำหนด

ในกรณีที่ผู้ชำระบัญชีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตาม
 วรรคสาม ให้ถือว่าผู้ชำระบัญชีมิได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๕๕ ถ้าการชำระบัญชีไม่อาจทำให้เสร็จได้ภายในหนึ่งปี
 นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนเลิกบริษัท ผู้ชำระบัญชีต้องเรียก
 ประชุมผู้ถือหุ้นทุกรอบภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันครบรอบปี เพื่อเสนอ
 รายงานการชำระบัญชีที่ได้กระทำไปแล้ว และที่จะกระทำต่อไปอีกพร้อม
 ด้วยงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนให้ผู้ถือหุ้นทราบ

มาตรา ๑๕๖ เมื่อเสร็จการชำระบัญชีแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำ
 รายงานผลการชำระบัญชีพร้อมด้วยบัญชีรับจ่าย และแถลงความเป็นไป
 ในการชำระบัญชีให้ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่ออนุมัติ

เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติรายงานและบัญชีตามวรรคหนึ่งแล้ว
 ผู้ชำระบัญชีต้องขอจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีต่อนายทะเบียนภายใน
 สิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติพร้อมกับส่งมอบบัญชีและ
 เอกสารประกอบการลงบัญชีของบริษัททั้งหมดต่อนายทะเบียน

เมื่อรับจดทะเบียนแล้ว ให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน
 และเก็บรักษามูลุและเอกสารประกอบการลงบัญชีของบริษัทที่ได้ส่งมอบ
 ไว้ต่อนายทะเบียนเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามปีนับแต่วันจดทะเบียน
 เสร็จการชำระบัญชี

มาตรา ๑๕๑ ในการฟ้องเรียกหนี้ชงบริษัท ผู้ถือหุ้น หรือผู้ชำระ
บัญชีเป็นลูกหนี้ ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นสองปีนับแต่วันจดทะเบียนเสร็จการ
ชำระบัญชี

มาตรา ๑๕๒ การใดที่ต้องขออนุมัติ หรือขอความเห็นชอบจาก
ที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้ ถ้าไม่อาจจัดให้มีการประชุม
ผู้ถือหุ้นได้ ให้ผู้ชำระบัญชีขออนุมัติหรือขอความเห็นชอบต่อนายทะเบียน

หมวด ๑๕

การแปรสภาพบริษัทเอกชนเป็นบริษัทมหาชน

มาตรา ๑๕๓ บริษัทเอกชนอาจแปรสภาพเป็นบริษัทได้เมื่อเป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) มีลักษณะตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๖๓

(๒) มีสินทรัพย์สุทธิซึ่งมีมูลค่าไม่น้อยกว่าห้าล้านบาท ตามที่
ปรากฏในงบดุลประจำปีสุดท้ายก่อนบัตจะแปรสภาพ ทั้งนี้ให้นำมาตรา
๑๕๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้แปรสภาพด้วยคะแนนเสียง
ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม

มาตรา ๒๐๐ ในการประชุมผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๑๕๓ หากที่
ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้แปรสภาพเป็นบริษัทตามพระราชบัญญัตินี้ คณะ
กรรมการต้องจัดให้มีการพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) หนังสือบริคณห์สนธิในส่วนที่เกี่ยวกับชื่อและวัตถุประสงค์ของบริษัทจำเป็นต้องแก้ไข ทั้งนี้ จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมทุนของบริษัทด้วยก็ได้

(๒) ขอบังคับของบริษัท

(๓) เลือกตั้งกรรมการ

(๔) เลือกตั้งผู้สอบบัญชีบริษัท

(๕) เรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นในการแปรสภาพ

ในการพิจารณาเรื่องตามวรรคหนึ่งให้นำทบทวนญัตติเกี่ยวกับบริษัทว่าด้วยการนั้น ๆ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐๑ คณะกรรมการบริษัทเอกชนต้องส่งมอบกิจการทรัพย์สิน บัญชี เอกสารและหลักฐานต่างๆ ของบริษัทเอกชน ให้แก่คณะกรรมการที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๒๐๐

มาตรา ๒๐๒ คณะกรรมการที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ต้องขอจดทะเบียนการแปรสภาพบริษัทเอกชน พร้อมกับยื่นรายงานการประชุม หนังสือบริคณห์สนธิ และขอบังคับที่ประชุมตามมาตรา ๒๐๐ ได้อนุมัติแล้วต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๒๐๐ และให้นำมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐๓ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการแปรสภาพเป็นบริษัทตามพระราชบัญญัติแล้ว ให้บริษัทเอกชนเดิมหมดสภาพจากการเป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน

มาตรา ๒๐๔ บริษัทเอกชนที่แปรสภาพและจดทะเบียนเป็นบริษัท
แล้วย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และความรับผิดชอบของบริษัทเอกชน
เดิมทั้งหมด

หมวด ๑๖

นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๐๕ ในการดำเนินการรับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ
นี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง
และให้ผู้ขอจดทะเบียนส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือนำบุคคลซึ่ง
เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๒๐๖ ในกรณีที่คำขอจดทะเบียนถูกต้องและครบถ้วนแล้ว
ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียน แต่ถ้าปรากฏว่าคำขอจดทะเบียนมีรายการ
ไม่ถูกต้องหรือแนบเอกสารไม่ครบถ้วน หรือรายการใดในคำขอจดทะเบียน
หรือเอกสารมีข้อความขัดต่อกฎหมาย ให้นายทะเบียนแจ้งให้ผู้ขอจด
ทะเบียนจัดการแก้ไขให้ถูกต้องหรือจัดใหม่ครบถ้วน หรือทำให้ถูกต้อง
ตามกฎหมายก่อน เมื่อผู้ขอจดทะเบียนจัดการตามที่ได้รับแจ้งแล้ว ให้น
ายทะเบียนรับจดทะเบียน

เมื่อรับจดทะเบียนแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศรายการย่อแสดง
ข้อความที่รับจดทะเบียนไว้ในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อมีการประกาศข้อความตามวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าบุคคลทั่วไป
ได้ทราบข้อความที่ประกาศนับแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียน ให้แจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่รับจดทะเบียนเป็นหนังสือให้ผู้จดทะเบียนทราบโดยเร็ว ในการยื่นจดทะเบียนจะออกุทธธคำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งก็ได้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๐๓ ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจพบว่าบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทขึ้นตามมาตรา ๑๑ ไม่ถูกต้อง ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้บริษัทแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาอันสมควรตามที่นายทะเบียนกำหนด

ถ้าบริษัทใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าบริษัทนั้นมิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๒๐๔ ในกรณีที่ปรากฏแก่นายทะเบียนว่า บริษัทใดไม่เริ่มดำเนินกิจการภายในหนึ่งปีนับแต่วันจดทะเบียนหรือหยุดกิจการติดต่อกันเป็นเวลาสองปี หรือผู้ชำระบัญชีบริษัทมิได้รายงานผลการชำระบัญชีให้ทราบติดต่อกันเป็นเวลาสองปี ให้นายทะเบียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทหรือผู้ชำระบัญชีดังกล่าว แล้วแต่กรณี ชำแจงเหตุผลเป็นหนังสือให้ทราบภายในหนึ่งเดือน

(๒) ถ้าได้รับคำตอบว่าบริษัทนั้นไม่ประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไป หรือยังชำระบัญชีไม่เสร็จ ให้สั่งบริษัทหรือผู้ชำระบัญชีดำเนินการให้ถูกต้อง แต่ถ้าไม่ได้รับคำตอบให้ประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ให้บริษัทและผู้ถือหุ้นทราบว่า จะพิจารณาเพิกถอนทะเบียนบริษัทนั้น

(๓) ถ้ายังมิได้รับคำตอบตาม (๒) หรือไม่มีผู้ถือหุ้นคัดค้านภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ครั้งสุดท้ายให้นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนทะเบียนบริษัทนั้นและประกาศโฆษณาในราชกิจจานุเบกษา

บุคคลใดได้รับความเสียหายโดยไม่เป็นธรรมจากการที่บริษัทถูกเพิกถอนทะเบียนตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิร้องขอให้ศาลสั่งเพิกถอนคำสั่งของนายทะเบียนได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรให้บริษัทนั้นกลับคืนสู่ฐานะเดิม ก็ให้มีอำนาจสั่งได้ และในกรณีเช่นนั้น ให้ถือว่าบริษัทนั้นได้คงตั้งตลอดมาเสมือนมิได้มีการเพิกถอนทะเบียน นอกจากนี้ ในคำสั่งนั้นศาลจะวางข้อกำหนดอื่นใดตามที่เห็นสมควรเพื่อให้บริษัทและบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องเข้าสู่ฐานะอันใกล้เคียงที่สุดกับฐานะเดิมเสมือนบริษัทนั้นมีได้ถูกเพิกถอนทะเบียนอีกด้วยก็ได้

มาตรา ๒๐๘ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสำนักงานและสถานที่ใด ๆ ของบริษัทในระหว่างเวลาทำการของบริษัท เพื่อตรวจสอบเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่บริษัทต้องจัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจเรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำด้วย ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลดังกล่าว และให้บุคคลเหล่านั้นช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๑๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๑๐ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๔๔ วรรคสอง มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๕ วรรคสอง มาตรา ๗๖ วรรคสอง มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ วรรคสาม มาตรา ๑๑๘ วรรคสอง มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๕๑ วรรคสอง มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๖๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๑ บริษัทใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับเป็นรายเดือนอีกเดือนละหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะถอนตัวจากการเป็นหุ้นส่วน

มาตรา ๒๑๒ ผู้ใดรับรองลายมือชื่อผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง หรือรับรองลายมือชื่อผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทหรือกรรมการตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง โดยที่ไม่รู้จักตัว หรือรู้ยั่วว่าไม่เป็นความจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๓ ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทคนใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๒๐ วรรคสาม หรือมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๔ ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทคนใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

มาตรา ๒๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือใช้หนังสือขชวนทมิถยคำ หรือข้อความใดที่เป็นเท็จ ในสาระสำคัญต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน หกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๗ ผู้รับประกันการจัดจำหน่ายตามมาตรา ๓๓ คนใด ไม่ปฏิบัติตามสัญญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๘ ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทคนใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๙ คณะกรรมการบริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง มาตรา ๕๑ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๖ วรรคสอง มาตรา ๑๐๖ วรรคสาม มาตรา ๑๐๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๕ วรรคสาม มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๖๑ หรือมาตรา ๒๐๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๐ คณะกรรมการบริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๖ มาตรา ๑๓๓ วรรคสอง มาตรา ๑๓๔ วรรคสอง มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑ หรือมาตรา ๒๐๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๑ คณะกรรมการบริษัทใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๖๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือสองเท่าของมูลค่าหุ้น หรือหุ้นกู้สุดแต่จำนวนใดจะมากกว่า

มาตรา ๒๒๓ ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทคนใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือสองเท่าของมูลค่าหุ้นที่โอนสุดแต่จำนวนใดจะมากกว่า

มาตรา ๒๒๔ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๐๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๖๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๕ บริษัทใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือสองเท่าของมูลค่าหุ้นที่ถูกรับจำนำไว้ สุดแต่จำนวนใดจะมากกว่า

มาตรา ๒๒๖ ผู้ใดยอมรับเป็นกรรมการโดยรู้ว่าคุณขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๗ ประธานกรรมการบริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๒๒๘ บริษัทใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือสองเท่าของจำนวนเงินที่ให้กู้ยืม สุดแต่จำนวนใดจะมากกว่า

มาตรา ๒๒๕ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาทและปรับเป็นรายวันอีกวันละสองพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติตามถูกต้อง

มาตรา ๒๓๐ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ หรือมาตรา ๑๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๑ คณะกรรมการบริษัทใดแสดงรายการตามมาตรา ๑๒๔ (๓) (๔) หรือ (๖) ไม่ครบถ้วนหรือไม่ตรงกับความจริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๒ กรรมการบริษัทคนใดแสดงรายการตามมาตรา ๑๒๔ (๕) ไม่ครบถ้วนหรือไม่ตรงกับความจริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๓ ผู้ใดยอมรับเป็นผู้สอบบัญชีโดยรู้ว่าคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๔ บริษัทใดไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๔๕ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๕ ผู้ชำระบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘๐ (๒) (๓) หรือ (๖) มาตรา ๑๘๕ หรือมาตรา ๑๘๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๖ ผู้ชำระบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘๐ (๑) มาตรา ๑๘๑ หรือมาตรา ๑๘๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๒๓๓ ผู้ชำระบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘๕ มาตรา ๑๘๖ มาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๘๙ มาตรา ๑๙๐ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง หรือมาตรา ๑๙๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๔ ผู้สอบบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๕ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้ตรวจสอบซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๔๓ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือ ปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๐ ผู้ใดโฆษณาหรือชักชวนให้ผู้อื่นว่า “บริษัทมหาชน จำกัด” “บริษัท” หรือ “จำกัด (มหาชน)” หรือ “บมจ.” หรือ อักษรต่างประเทศซึ่งมีความหมายดังกล่าวประกอบในจดหมาย ประกาศ ใบแจ้งความ ใบส่งของ ใบเสร็จรับเงิน หรือเอกสารอย่างอื่นเกี่ยวกับ ธุรกิจของบริษัท โดยมิได้เป็นบริษัท เว้นแต่เป็นการใช้ในการขอจด ทะเบียนเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัท หรือหนังสือชวนให้ซื้อหุ้น ต้องระวาง โทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะ เลิกใช้

มาตรา ๒๔๑ ผู้ถือหุ้นคนใดรับหรือยอมจะรับประโยชน์เป็นพิเศษ สำหรับตน หรือผู้อื่นเพื่อเป็นการตอบแทนในการที่จะลงคะแนนเสียงหรือ

งดการลงคะแนนเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท

ผู้ใดให้หรือสัญญาว่าจะให้ประโยชน์เป็นพิเศษแก่ผู้ถือหุ้นเพื่อเป็นการตอบแทนในการที่ผู้ถือหุ้นนั้นจะลงคะแนนเสียงหรืองดการลงคะแนนเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๔๒ กรรมการหรือผู้ชำระบัญชีของบริษัทใด โดยทุจริต แสดงออกซึ่งความเท็จ หรือปกปิดความจริงต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นในเรื่องฐานะการเงินของบริษัทนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๔๓ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทใดกระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการเสียหายแก่บริษัทนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๔๔ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทใดกระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอม บัญชี เอกสาร หรือหลักประกันของบริษัทหรือที่เกี่ยวกับบริษัท หรือ

(๒) ลงข้อความเท็จหรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท

ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลงให้บริษัทหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๕ ผู้ใดโฆษณาโดยอ้างถึงบุคคล ตำแหน่งหน้าที่
บัญชี รายงาน หรือกิจการอันเกี่ยวกับบริษัทอันเป็นเท็จในสาระสำคัญ
หรือปกปิดข้อความอันเป็นสาระสำคัญ เพื่อ

(๑) ลวงผู้มีส่วนได้เสียในบริษัทนั้น ให้ขาดประโยชน์อันควรได้
จากบริษัทนั้น หรือ

(๒) จูงใจบุคคลให้เขาเป็นผู้ถือหุ้นหรือหุ้นกู้ ให้มอบหมายหรือ
ให้ส่งทรัพย์สินให้แก่บริษัทนั้น หรือให้เขาเป็นผู้ค้าประกันหรือให้
ทรัพย์สินเป็นประกันบริษัทนั้น

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๖ ผู้ใดเข้าร่วมในที่ประชุมจัดตั้งบริษัทหรือในที่ประชุม
ผู้ถือหุ้น และลงคะแนนออกเสียงหรือลงคะแนนเสียงโดยลวงว่าตน
เป็นผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นหรือผู้สทหรือออกเสียงแทนผู้ถือหุ้น หรือผู้ถือหุ้น
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ผู้ใดให้อุปการะแก่การกระทำความผิดในวรรคหนึ่ง โดยส่งมอบ
เอกสารแสดงการถือหุ้น หรือใบหุ้นซึ่งได้ใช้เพื่อการดังกล่าวแล้ว ต้อง
ระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๔๗ ผู้ใดโดยทุจริตกำหนดค่าทรัพย์สินหรือสิ่งที้นำมา
ชำระเป็นค่าหุ้นสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่น
บาท

มาตรา ๒๔๘ ผู้ใดได้ล่วงรู้กิจการของบริษัทใดเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยของบริษัทจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยนอกจากตามอำนาจหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๙ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดและถูกลงโทษตามพระราชบัญญัติ ให้ถือว่าผู้แทนนิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิด และต้องระวางโทษเช่นเดียวกับนิติบุคคลนั้นด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้น หรือได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

มาตรา ๒๕๐ ในกรณีที่บริษัทเป็นผู้กระทำความผิด และถูกลงโทษตามพระราชบัญญัติ ให้ถือว่ากรรมการทุกคนเป็นผู้กระทำความผิดและต้องระวางโทษเช่นเดียวกับบริษัทนั้นด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นเป็นใจกับกรรมการอื่น หรือได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

มาตรา ๒๕๑ ในกรณีที่คณะกรรมการเป็นผู้กระทำความผิด ให้ถือว่ากรรมการทุกคนเป็นผู้กระทำความผิด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นเป็นใจกับกรรมการอื่น หรือได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๕๒ ภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
บริษัทเอกชนใดประกอบธุรกิจอยู่แล้วในวันที่ประกาศพระราชบัญญัตินี้ใน
ราชกิจจานุเบกษา และขอจดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทตามพระราช
บัญญัตินี้ ให้ได้รับยกเว้น ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน
แปรสภาพ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

- (๑) แบบพิมพ์และแบบคำขอ ฉบับละ ๕ บาท
- (๒) การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ
บริษัท
ทุกจำนวนเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แห่งจำนวนทุนที่กำหนดไว้ ๑,๐๐๐ บาท
เศษของ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ให้คิดเป็น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แต่เมื่อรวมกันแล้วไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- (๓) การจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม
หนังสือบริคณห์สนธิเพื่อเพิ่มทุน
ก่อนจดทะเบียนเป็นบริษัท
ทุกจำนวนเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แห่งจำนวนทุนที่กำหนดเพิ่มขึ้น ๑,๐๐๐ บาท
เศษของ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ให้คิดเป็น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แต่เมื่อรวมกันแล้วไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- (๔) การจดทะเบียนบริษัทและการจด
ทะเบียนแปรสภาพบริษัทเอกชน
ทุกจำนวนเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แห่งจำนวนทุนที่กำหนดไว้ ๑,๐๐๐ บาท

- เศษของ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ให้คิดเป็น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แต่เมื่อรวมกันแล้วไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- (๕) การจดทะเบียนเพิ่มทุนบริษัท
ทุกจำนวนเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แห่งจำนวนทุนที่กำหนดเพิ่มขึ้น ๑,๐๐๐ บาท
เศษของ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ให้คิดเป็น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แต่เมื่อรวมกันแล้วไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- (๖) การจดทะเบียนลดทุนบริษัท ๒๐๐ บาท
- (๗) การจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือ
บริคณห์สนธิบริษัท
นอกจากกรณีเพิ่มทุนตาม (๓) ๑๐๐ บาท
- (๘) การจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม
ข้อบังคับของบริษัท ๑๐๐ บาท
- (๙) การจดทะเบียนตั้งกรรมการใหม่ คนละ ๑๐๐ บาท
- (๑๐) การจดทะเบียนหนังสือขวนให้ชื้อหุ้น
หรือหุ้นกู้ ๑๐๐ บาท
- (๑๑) การจดทะเบียนออกหุ้นกู้
ทุกจำนวนเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๕๐๐ บาท
เศษของ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ให้คิดเป็น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แต่เมื่อรวมกันแล้วไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ฉบับพิเศษ หน้า ๕๖

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๔๕

ราชกิจจานุเบกษา

๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

(๑๒)	การจดทะเบียนควบบริษัท		๔,๐๐๐ บาท
(๑๓)	การจดทะเบียนเลิกบริษัท		๑๐๐ บาท
(๑๔)	การจดทะเบียนเรื่องอื่น ๆ	เรื่องละ	๑๐๐ บาท
(๑๕)	การออกใบสำคัญหรือใบแทน ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน	ฉบับละ	๕๐ บาท
(๑๖)	การตรวจเอกสารของแต่ละบริษัท	ครั้งละ	๒๐ บาท
(๑๗)	การขอสำเนาหรือขอให้ถ่ายเอกสาร พร้อมทั้งค่าธรรมเนียม	หน้าละ	๕๐ บาท
(๑๘)	การรับรองข้อความในทะเบียน	เรื่องละ	๒๐ บาท
(๑๙)	ค่าธรรมเนียมในการออกเอกสารต่าง ๆ ตามข้อบังคับของบริษัทครั้ง/ฉบับ/หน้าละ		๑๐ บาท

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการประกอบธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรมในรูปบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ขยายตัวเจริญก้าวหน้าไปมาก มีบริษัทจำกัดเป็นจำนวนมากที่มีทุนทรัพย์บริษัทละหลายสิบถึงหลายร้อยล้านบาท ดำเนินธุรกิจมีมูลค่าคิดเป็นเงินรวมกันนับหลายหมื่นล้านบาท และได้จำหน่ายหุ้นให้แก่ประชาชนทั่วไปมาหลายปีแล้วจนกระทั่งบริษัทหนึ่ง ๆ มีผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนมาก แต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัทที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น นอกจากจะไม่สามารถคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวได้อย่างเพียงพอแล้ว ยังไม่ให้อำนาจผู้ถือหุ้นควบคุมการบริหารงานของบริษัทอย่างใกล้ชิด เป็นเหตุให้เกิดปัญหาอยู่เนืองๆ หากปล่อยให้ภาวะการณ์เช่นนี้คงอยู่ต่อไปโดยไม่รีบแก้ไข ย่อมจะเป็นภัยอันตรายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายปัจจุบันให้เหมาะสมกับกาลสมัย เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนผู้ถือหุ้น และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการต่าง ๆ มากขึ้น อันจะเป็นช่องทางช่วยระดมเงินทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้